ONBEŞ
GÜNLÜK
İŞÇİ
GAZETESİ

1 OCAK 1973

186

GENEL-İŞ emek

GEÇTİĞİMİZ YILIN BAŞ AĞRILARI

Yorum

Merhaba 1973

Kavga - gürültü, grev - lokavt, pahalılık - zam derken 1972'de tarihe karıştı gitti. 1973'çe yürekten bir MERHABA deriz. Hoş gelmiş, sağlık ve esenlikler getirmiş olmasını tüm işçi kardeşlerimize ve ulusumuza dileriz.

İnsanoğlu, uzun bir yolculuğa çıkmışsa, yolun bir noktasına gelince, durmak ve arkasına bakarak, nereden nereye geldiğini, nasıl geldiğini merakla düşünme eğilimindedir. Bu anlara, «dönemeç»ler de diyebiliriz.

1972 Türk ulusu için bir dönemeç noktası olmuştur. Sıkı - yönetimli, olağanüstü - haller'li, Partilerüstü'lü hükümetler ile, politikacıların sık sık yer ve saf değiştirdiği bir sahnede neler yaptıkları hemen herkesin gözlerinin önünde olup geçmiştir.

Fakat, Türkiye için başlıca önemli konular 1973'ün ilk gününden itibaren gündem maddeleri olarak hazır bulunmaktadır. Daha doğrusu, 1973'ün gündemi ağırdır, işi çoktur ve önemlidir.

Öncelikle, 1973'de ülkemizde sürüp giden olağanüstü - hal düzeninin sona ermesi, özgür ve demokratik seçimlerin yapılması, bu seçimlerden sonra oluşacak «Milli İrade»nin gerçekten, milletin emrinde bir siyasal iktidar niteliği kazanmasını dileriz. Ülkemizdeki her türlü sorunun çözüme kavuşmasının başlıca yolunun demokratik yöntem ile bulunacağına inanıyoruz. Biz işçiler, hazırlarının dedikleri gibi : «önce işler yoluna sokulsun, ondan sonra seçim yapılsın» kanısında değiliz. İşlerin hangi biçimde ve hangi yola sokulacağını, halkın önceden bilebilmesinin tek kapısı demokrasidir. Reform mu yapılmak isteniyor? Mutlaka demokratik usuller içinde, halkın desteklediği bir siyasal iktidar eliyle yapılmalıdır bu reformlar. Ekonomik sıkıntılardan toplumumuzu kurtaracak köklü tedbirlerim alınacaktır? Mutlaka, bunun da, halkın desteklediği bir siyasal iklimde ve halkın seçtiği sorumlular tarafından yapılmasından yanayız.

Tepeden - aşağıya, ya da tavandan - tabana doğru toplum yönetimi amaçlıyan hiç bir yöntemi, hiç bir idare usulünü demokrasi ile bağdaştıramayız. Türk halkı, bağımsızlığını yeni kazanmış ya da ilk kez «devlet olmuş» ilkel bir cemiyet değildir. Yüzyıllar boyu, pek çok devlet kurmanın verdiği bir olgunluğu, yönetim biçimlerinin hepsini denemişlikten gelen bir ergenliği ve de aklı ile hareket etmesini bilen bir «akilliği» vardır. Bu halka ilkel kabilelere tavsiye edilen yöntemleri kabul ettirmek mümkün değildir. Dikta biçimlerini zorla kabul ettirmek hiç mi hiç mümkün değildir.

İradesini özgürce kullanma alışkanlığı kazanan toplumlarda geriye dönüşler başarılı olamamıştır. Türkiye'de de olmayacaktır.

1973'ün gündeminde hiç şüphesiz çok işler vardır. Bunların bazılarını saymakta yarar görüyoruz.

İlk, iş, ekonomimizin şah damarlarını eline geçirmiş bulunan büyük sermaye ve iş adamlarının, son iki yıl içinde elde etikleri avantajlı durumlarına bir son verilmelidir. Toplumumuzda pek küçük bir azınlığı teşkil eden bu varlıklı sınıflar, toplumun kaderiyle oynama serbestliğini öylesine kötüye kullanmaktadırlar ki, son günlerde, pervasızlıkları bir kat daha artmıştır. Geçenlerde, işveren sendikalarının sözcülerinden birisi :

— Bizim paramız çok. Grev anları için birikmiş fonlarımız kabarıktır. İşçiler bir yerde grev yaparlarsa, ayni iş kolundaki bütün işverenler, onun zarara girmesini önlemek üzere, derhal lokavt yapacaklardır!. Ayrıca, zararını ödemek üzere grev fonundaki aidatımızı on misli fazlasıyla karşılamaya muktediriz!.

demiştir. Açık açık, resmen ve kamuoyuna haykırmıştır bu sözleri...

Bir bakıma, şimdiye kadar okudukları vatan - millet nutuklarının üzerindeki cilâlı afişler yırtılmış, gerçek niyetleri ortaya vurulmuştur sermaye sınıflarının... Onlar için önemli olan, binlerce işçinin sokaklara dökülmesi, açlıkla karşı karşıya bulunması değildir. Onlar için, yurt ekonomisinin uğrayacağı zararlar da önemli değildir. Döviz açığı büyürmüş, kalkınma dururmuş, işsizlik artarmış, üretim düşermiş... Bunların hiç önemi yoktur onlar için. Varsa yoksa kazançlarını, kârlarını düşünürler...

Biz bu pervasızlığın altında başka oyunlar gizlendiğinden kuşkuluyuz. Grev hakkının karşısına, hemen ve toplu halde Lokavt tehdidi ile çıkmaları, işçilerin özgür sendikacılık, toplu sözleşme, grev haklarında bir takım kısıntılar yapmanın tezgâhlandığını ve kamu oyunu bu yönde oluşturma çabalarının gizlendiğini tahmin ediyoruz. Ancak, şu kadarını da belirtmek isteriz ki, böyle bir oyun hiç bir zaman başarıya ulaşamıyacaktır. Bu oyunu tertipliyenler, kendileri altında kalacaktır..

Her ülkede, ekonominin yapısından gelen, iç ve dış etkilere bağlı ya da genişleme sancıları olarak kabul edilen bazı sıkıntılar, bazı sarsıntılar olabilir. Bunun sonucu olarak, pek çok ülkede, paranın değerinde her yıl % 3-5 oranında bir düşme olur. Bu, sağlıklı bir sancıdır. Bakınız genişliyen, zenginleşen, millî gelirden ferd başına düşen payları artan Avrupa ve Amerika ülkelerine... İngiltere'de bu oran % 7,5 civarına yaklaştı diye kıyamet koptu. Fiat ve ücret dondurma politikalarına başvuruldu. Ancak, Türkiye'de işin bu tarafıyla meşgul olan yoktur. Geçen yıl içinde, Türkiye'de enflasyon baskısı öylesine hızlanmıştır, pahalılık öylesine süratli artmıştır ki, toptan eşya fiatlarındaki artık oranı OECD kaynaklarına göre %16.5 tur. Aslında bu oran daha da fazladır. Böyle kabul edilse bile, bu korkunç bir gidiştir. Böyle bir ekonomiye sağlıklı, iyi yönde gelişen ekonomi denemez. Ancak, ne var ki, bu durumu önlemek ve gerekli tedbirleri almak durumunda bulunan Partiler - üstü hükümetin, Partili Başbakanı :

— Fiatlar daha da artacaktır!.

diyerek, fiat artışı yarışcılarına prim vermiştir.

1973, böyle bir vurdumduymazlık ya da umursamazlığı yenmek zorundadır. Sorumlu, dayandığı tabanla özdeşleşmiş bir siyasal iktidar, bu gidişe dur diyebilecektir.

Bu kadarla keselim... Şimdiden «karamsarlık ediyorlar» denmemesi için, 1973 yılına, okkalı bir MERHABA diyelim..

Genel-İş emek

GENEL-İŞ EMEK

Türkiye Genel Hizmetler İşçileri Sendikası Yayın Organıdır.

1 OCAK 1973
YIL : 8 — SAYI : 185
FİYATI : 50 KURUŞ

Genel - İş Sendikası Adına sahibi Abdullah BAŞTÜRK
Genel Yayın Müdürü : Ezel SARAÇOĞLU
Bu Sayıda Sorumlu
Yazı İşleri Müdürü : İlhan Tomanbay

Genel-İŞ Emek'in bu sayısı Ağaç - İş Matbaasında dizilmiş, Genel-İş Basın Bürosunda tertip edilmiş. Filmler Torunoğlu Ofset Tesislerinde hazırlanmış ve Tercüman Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş. tesislerinde basılmıştır.

Genel - İş Emek Basın Ahlâk Yasasına Uyar

Genel-İş İsrail'de

Sendikamız Genel Başkanı Abdullah Baştürk ile eğitim danışmanı Koç geçen Aralık ayı içinde, Kamu Hizmetleri İşçileri Sendikasının davetlisi olarak İsrail'e gitmişlerdir.

Hür sendikacılığın yaşlabildiği bu iki Akdeniz ülkesinin işçi örgütleri arasındaki ilişkiler, bundan önceki yıllarda karşılıklı ziyaretlerle başlamıştı. Geçen Nisan ayın da İsrail Sendikasının Genel Sekreteri Moşe Dar-Tal da Ankara'ya gelerek Genel-İş'in 10. Yıl kongresinde bir konuşma yapmıştı.

Baştürk, Tel-Aviv ve Kudüs civarındaki Kibbutz ve Moşav'larda incelemeler yapmış, sendikalı işçilerin haklarını yakından müşahede etmiştir. Bilindiği üzere, İsrail'de çalışan herkes HİSTADRUT'un (Çalışan insanların Konfederasyonu) üyesidir. Şu anda 1.5 milyona yakın üyesi olan Histadrut, hem işçilerin ve tarım kesiminde çalışan köylülerin sosyal, ekonomik hak ve menfaatlarını korumakta, hem de ülke ekonomisinin önemli b'r kısmını elinde bulundurmaktadır. Örneğin, İsrail'de mevcut ağır sanayi tesislerinin tümü, deniz, hava ve karayolları ulaştırmasının önemli bir bölümü ile hafif sanayi'in % 25 şi Histadrut'un elinde bulunmaktadır.

Histadrut, ayni zamanda ülkenin siyasal düzeninde ve siyaset plânında da önemli bir unsurdur. Çalışanlar Partisi Histadrut üyelerinin yönetimindedir. Şimdiki koalisyon hükûmetindeki Bakanların büyük çoğunluğu ve Başbakan da Histadrut üyesidir.

Genel-İş Heyeti, Hayfa'da Beled'ye Tiyatrosunda toplanan Kamu Hizmetleri Sendikasının kongresine katılmıştır. Türkiye'den başka, PSI ve FIET gibi Uluslararası federasyon Genel Sekreterleri ile Almanya ve İskandinav ülkelerinden sendika liderlerinin de katıldığı bu kongre'de, yalnız Türk delegasyonuna konuşma hakkı tanınmıştır. Genel-İş Genel Başkanı Baştürk, burada yaptığı konuşmada, özellikle işçi sınıfının ülkelerinin kalkınma gayretlerine katılmak ve demokratik düzeni sağlam temellere oturtmak bakımından ne gibi görevler yüklenmesi gerektiğine değinmiştir. Sendikaların Sosyal Demokrat bir toplum düzeni kurmada üzliyecekleri ilkeler, metodlar ve yöntemler üzerinde nasıl örgütlenmeleri gerektiğini belirten Baştürk'ün konuşması tüm delegelerin ayakta alkışları ile karşılanmıştır. Türkiye'deki Sosyal Demokrat Sendikacılık hareketin' yakından izliyen İsrail'li işçiler aşağıda tam metnini bulacağınız bu konuşmaya büyük bir ilgi göstermişlerdir :

BAŞTÜRK'ÜN KONUŞMASI

«Memleketimizde ve sendikamızda pek yüklü işlerimiz olmasına rağmen, şu anda, İsrail'de bulunmak, sizlerin duyduğumuz yakın ilgidir. İsrail ve Türkiye, tarih ve coğrafyadan gelen ortak ilgilere, ilişkilere sahip iki ülke dir. Her şeyden önce, bizler, dünyanın ayni bölgesinde yaşıyan iki ülkeyiz.

İnanıyoruz ki, ülkelerimiz arasındaki dostça ve karşılıklı iyi ilişkiler, sendikalarımızın da çeşitten işbirliği ve ziyaretleriyle daha da kuvvetlenecek ve destek bulmuş olacaktır. Bildiğiniz üzere, kardeş Moşe Bartal, sizin genel sekreteriniz, geçen Nisan ayında, bizim sendikamızın kongresinde hazır bulunmakla, bizlere şeref kazandırmıştı. Ayrıca, yaz aylarında, sendikamızın üyelerinden bazılarını, burada bir seminere çağırmakla bizlere önemli bir dostluk gösterdiniz. Bütün bunlar için, size, burada teşekkür etmek isterim.

İsrail insanlık tarihinin en eski, uluslarından birsi olmakla birlikte, modern çağların en genç devletlerindendir. Bu niteliği içindeki ulusunuzun gelişmesinde, toplumunuzun sosyal, ekonomik ve siyasal yapısının şekillenmesinde işçi sınıfının büyük katkısını biliyoruz. Yeni bir devlet yaratmanın, yeni bir vatan kurmanın ne kadar güçlüklerle dolu olduğunu en iyi anlıyan milletlerin başında Türkler gelir. Özellikle, değişik ülkelerden gelen, farklı kültürler, sosyal hayat tarzları içinde yaşamış insanlardan yeni ve güçlü bir devlet kurmada Histadrut'un yüklendiği ve başardığı büyük görevi yakından izlemekteyiz. Biz Türkler, aynı zamanda, bu çabalarımızda İsrail işçi sınıfının oynadığı rolün büyüklüğünü de bilmekteyiz. İnanıyoruz ki, sadece, emeğe ve çalışmaya saygısı olan toplumlar kalkınmayı, gelişmeyi ve adaletli bir mutluluk dağılımını başarabilir. Bildiğimiz kadarıyla, sizler bu mükemmel görevi başarıyla yürütmektesiniz. Geçmişte bağımsızlık ve hürriyetiniz için savaştınız. Şimdi de halkınızın saadeti için mücadele vermektesiniz.

Memleketimizde, Türkiye'de, Türk İşçi hareketi, artık, yalnız kendi sınıfsal hak ve çıkarları için değil, fakat, toplumumuzun tümünün ekonomik ve sosyal kalkınması ve mutluluğu için aktif şekilde politik etki olma çabasının içine girmiş bulunmaktadır. Sendikamız Genel-İş, bu mücadelede hareketin öncülerinden birisi olmakla kıvanç duymaktadır. Sosyal demokrasinin ilke ve ülkülerine inanıyoruz. Ülkemizde bu ülkü ve ilkelerin uygulanması için çalışıyoruz. Partilerüstü Politika'ya bağlanan bir sendikacılığa itibar etmiyoruz. Kanımızca, çalışan insanlar ülkelerinin sosyal, ekonomik ve politik düzeninde önemli bir rol oynamakla görevlidirler.

Konuşmama son vermeden önce, buradan, dostlarımıza, bir başka noktadan da bir kaç söz etmek isterim. Son yıllarda, milletlerarası sermaye, ülkelerin, devletlerin millî sınırlarını aşmışlardır. Devletler üstü şirketler ülkelerin ulusal ekonomileri ve politikaları üzerinde etkin bir duruma gelmektedirler.

Büyük sermaye sınıfları, kendi dayanışmalarını güçlendirmenin, bütün dünya ülkelerinde, hattâ sosyal ve siyasal reformlarındaki farklılıklar bahis konusu olmaksızın, her memlekette, kendi çıkarlarını korumanın bütün tedbirlerini almışlardır. Kudretli ve etkili örgütler kurmuşlardır. Kamuoyunu şekillendiren kitle haberleşme araçlarını kendi kontrolları altına almaktadırlar. Siyasal iktidarları kendi ellerinin içinde tutmayı denemektedirler.

Bizler, çalışan insanların temsilcileri, onlara karşı çıkmak, onlarla boy ölçüşmek için bir takım araçlar ve yön-

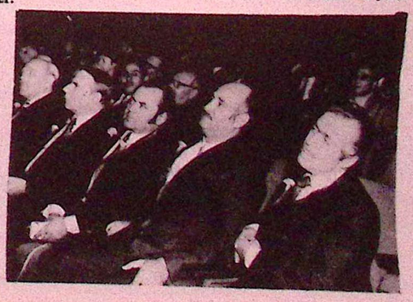

Tekin Erer'e Cevabımız

Mizah Gibi !

Son Hayadis gazetesinin idaresi ve de AP. nin milletvekili Tekin Erer nam vatandaşımız (!) Sendikamızın ve sizlerin gazetesi GENEL-İŞ EMEK'te yayınlanan bir incelemeye konu olmuş bulunmuş.

Meğer da bizmiş, bizim yayınlarımızın hilecisiymiş. Öyle sinsi imalı ve hınzla ekörtmeli satırlarmış, hatta, bir ara, kendini alamamış bile Sıkı Yönetim'e bile jurnallamaya kalkışmış. Niye bu işçilere, böyle gazete çıkarmalarına izin veriyorsunuz, Niye bunları içeriye tıkmıyorsunuz? Niye bunların, işverenlerin, sermaye sınıflarının kimdir düzenini eleştirmelerine, işçiyi uyarmalarına göz yumuyorsunuz? demeye getirmiş lafızı.

Bu 12.500 cü fıkracı, Türkiye'de işinin günde yedi başına 3 gram et yiyebildiğinin yalnızlarından ilkelemiyor da, onları böyle bir sıkıntıya ve yoksulluğa sokan düzene ve bu düzenin efendilerine hafas çıkıyor.

Bu 12.500 cü fıkracı, Türkiye'de beş nüfuslu bir işçi ailesinin günde 23 lira ile geçinme ye mecbur olduğunu bilmezlikten geliyor. Bunun yazılmasından ötürü kuplere hiniyor. Fakat, hiç alınları terlemeden, yerlerinde otururken, ithalattan, ihracattan ve tefecilikten yıllık milyarlarca lirayı ceplerine indirenlerin eleştirilmesine tahammül edemiyor.

Bir yazardan mutlaka, işçi lerin, ezilenlerin, karının doyurma imkânından yoksun olanların, işsizlerin, topraksızların çocuğunu okutamayanların, hastasını tedavi ettiremiyenlerin dert leriyle ilgilenmesi beklenemez. Hele bu kalem sahipleri, Özel Sektörün göz - kaş işaretiyle hareketlerini düzene aykırılığını bazanmış birisi ise, onlardan bir şey beklemek bu gözünden yaş beklemek gibidir.

1972 de, Türkiye'de geçim şartlarının çok zor olacağını, fiatların bu hızla giderse, bir kilo etin 150 liraya çıkacağını yazmışız. İşte bu fiatlar Tekin Erer efendimizi kızdırmış. Her gün, sofrasında bitlik ile bostlie arasında tercih sıkıntısı çekenler (doğrusu yazdıklarımız can sıkıcı olabilir. Ama, üzerinde bir de Milletvekilliği sıfatı bulunan, hem de çoğunluğunu işçilerin verdiği oylarla eline tutanak tutuşturulan bir politikacının, hiç olmazsa, susması gerekirdi.

Üyleyse onun hoşuna gidecek şeyler yazalım. Örneğin diyelim ki:

1992 de Türkiye gülük gülistanlık olacaktır. Herkesin cebine, milli gelirden 1566 dolar geçecektir. İşsiz kimse kalmayacaktır. Hatta, Almanya'daki işçilerimiz geriye döneceklerdir. Bekide Pakistan'dan, Hindistan'dan işçi ithal edeceğiz. Fiatlar mı? onlar da çok ucuz layatıktır... Bir kilo et 2.5 kuruşa alınacaktır. Bir çift ayakkabı 7.5 liraya alıcı bekliyecektir. Tereyağı alanlara prim olarak onar adet de yumurta hediye edilecektir. Kömür yerine herkes nükleer enerji ile ısınacağı için, kömürün yüzüne bakan olmayacaktır. İhraç etmek istiyenlere hükümet vergi iadesi yapacaktır. İşçilerin hepsi, suyu, elektriği, gazı hepsi dahil, 120 metre karelik bir daire için 20 kayım ödeyecektir. İşçinin aylık geliri ise 3000 liraya yükselecektir... Refah ve saadetten kırılıp geceregiz... Hepsi için şu 1992 yılını bekliyoruz. Amin!..»

Tekin Erer efendimiz hazırlıklarının düzeninde, böyle yazılar makbuldür. Ama, gerçekler, acı da kara da, buruk da olsa yazmak, söylemek başkırmak bizim görevimizdir. Hatta bile Tekin Erer'in de görevi bizi veryansın etmektir.

Türkiye'de Özel Sektörün bu kadar çok gazetesi kalemi, konuşanı, bildiricisi, demeçcisi, kanun teklifcisi var ki, bunların karşısında Genel-İş Emek gibi bir işçi gazetesinin satırları ile can çıkıcı oluyor. Üstüne, şiddet ve celâdet sahiplerini kâpürtmeye yetip de artıyor. Hani Demokrasiye inanıyordunuz beyler, heyefendiler... Niçin fikir özgürlüğüne, düşünce özgürlüğüne, fikirlerini ve düşüncelerini yazma hakkına saygı göstermiyorsunuz? Biz size her sabah, sermaye ve iş çevrelerine selâm çakan yazılarınız yazdığınız için, kimseye sizi jurnalliyor muyuz?

Tabammül edeceksiniz... Öğreneceksiniz. Demokrasiye ayak uydurmacaksınız. Öyle değil mi sevgili beyler!

Adapazarı DYF-İŞ Başkanı T.Arapoğlu;

"Türkiye'nin Kurtuluşu Sosyal Demokrat tutumla Mümkündür,,

Adapazarı Demiryolu İşçileri Sendikası'nın onbeşinci Genel Kurul toplantısını açarken bir konuşma yapan Sendika Genel Başkanı Turgut Arapoğlu : **«Türkiye'nin, az gelişmişlik çemberini kırabilmesi, ekonomik ve sosyal düzeni değiştirerek, bağımsız büyük bir sanayi toplumu haline gelebilmesi, dışarıya karşı, siyasal, ekonomik bağımsızlığını sağlayabilmesi; içeride insancıl bir toplum düzeni, adaletli ve dengeli bir gelir dağılımı sağlayabilmesi, yeraltı ve yerüstü kaynaklarımızın bağımsız olarak değerlendirilebilmesi; Ancak : Anayasamızın da öngördüğü sosyal devlet anlayışı içinde Sosyal Demokrat tutumla mümkün olabilir.»** demiştir.

Konuşmasına az gelişmişlik kavramının tanımlamasıyla başlayan Arapoğlu daha sonra bu ülkelerde geniş halk yığınlarının sorunlarını çözümlemede günbe gün daha bilinçli olarak hareket etliklerini söylemiş ve sorunları çözmede demokrasi'nin başlıca araç olduğunu, bunun dışındaki yolların başarı şansının bulunmadığını ifade etmiştir.

Sözleri arasında kapitalist yollardan kurtuluşun mümkün olmadığı gerçeğine değinen Adapazarı Demiryolu İşçileri Sendikası Genel Başkanı, Türk İşçis'nin politik mücadeledeki tutumu konusunda :

«İşçi kesimini sermaye çevrelerinin elinde oyuncak etmek isteyen çağ dışı yöneticilerinin tutarsızlığı, artık açıkça ortaya çıkmıştır. **Türk işçisi «partiler üs.ü politika» sloganları ile en doğal hakkı olan politik uğraş haklarının kısıtlanmasına göz yumamaz. Türk işçisi görmektedir ki, sermaye çevresi politikanın içindedirler ve güçlerini bundan yararlanarak sağlamaktadırlar. Buna karşılık Türk Türk işçisinin görevi kendisini politik mücadelelerden sıyırmak değil. kendisiyle mücadele eden sermayinin sömürüsüne karşı açılmış demokratik mücadele yer almaktır.**

Tutarsız sendikacılar ne yaparlarsa yapsınlar işçilerimizin başarısını engelleyemeyeceklerdir. Türk işçisi, her gün gelişen bir şekilde bilinçlenmektedir. Demokratik düzende verdiği oyun ağırlığını bilmektedir. Ancak siyasal mücadeledeki tercihlerde, hâla bölgesel özellikler etkin bir şekilde rol oynamaktadır. Söyle ki;

Halkın siyasal istekleri ve siyasal davranışları - buna bağlı olarakta siyasal katılması - ülkenin ekonomik gelişmesine paralel bir görünüm arzetmektedir. Ekonomik gelişmenin az olduğu Doğuda, siyasal katılma mahalli güç.erin ve ihtiyaçların etkisi altındadır. Doğuda feodal artıkların etkisi kendini göstermekte, ağa, şeyh gibi kimselerin siyasal tercihleri köylüye empoze edilmektedir. Ekonomik bağımsızlığa kavuşmamış olan köylü; bularda kütle hal'nde ağaların, şeyhlerin ardından gitmektedirler. Köylülerin istekleri ve bir ağanın da kabul edebileceği (Köy yolu, su v.s. - gibi) isteklerdir. Bu yüzden, bu hizmetlerin yerine getirilmesini bir

Devamı Sayfa 15'te

Belediye tüzel kişiliklerince yürütülen bütün işler Genel İşler İşkolunda

Yetki Genel-İş'in

YARGITAY KARARI

T.C.

Bilindiği gibi 17.Ekim.1971 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan İŞKOLLARI YÖNETMELİ Gİ'nin 34. sıra sayısında sayılan GENEL İŞLER işkolunu belirliyen bazı bölümlerin Danıştay 8. Dairesince iptali ile meydana gelen boşluğu doldurmak üzere, Çalışma Bakanlığınca 26 Eylül.1972 tarihinde Resmi Gazetede yayınlanıp yürürlüğe konulan bu yönetmelik, 34. sıra sayısında Genel İşler İşkolu yeniden düzenlenmiştir. Buna göre 1.80 sayılı Belediyeler Kanunu'nun 15. maddesinde sayılan hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından, Belediye, tüzel kişiliklerin ce yürütülen bütün işler GE NEL İŞLER işkolu kapsamına alınmıştır.

Buna rağmen, iş kolları bu işçilerden yetkili olmadığı gerekçesiyle, belediyelere bağlı iş yerlerinde çalışan işçilerin, Belediyelerce doğrudan doğruya yürütülmekte olan Otobüs, Troleybüs ve benzeri işlerde çalışanların hak ve menfaatlarını temsil etme yetkisi adı geçen sendikaya tanımamaktadır. Çünkü, bu işyerlerinde çalışan işçileri, GENEL İŞLER işkolunda mütalaa edilmiştir. Aynca, Bakanlığın yukarıda bahis konusu yetki uyuşmazlığı kararı ile, TÜMTİS - Kara Taşıtmacılığı İşçileri Sendikasının belediyelere ait Kara Taşıtmacılığı işyerlerinde

İşçile için sözlük

TALEP — Türkçe kar... bir ihtiyacı olan bir malı ya... ma'lara karşı gösterdiği... tiraftır. Örneğin, en az... günlük ihtiyaçlardan biri... bir ekmek için bir lira... halkının ihtiyacı 100 ek... olsun o halkın günlük ... talebi 100 bin ekmek... bir ürünün 1000 ekmeğe... 1000 ekmeğe talep... yapacaklarını... karşılanamıyor demektir. 1000 ekmek üretiliyorsa ... bu karşılanıyor ve günde 1000 ekmeğe talep oluş... tüm varsa o ürünle talep... tarihi var demektir. Talebi halkın ihtiyaçları belirler. Bir halkın gelir düzeyi belirler. Talep edilen malın fiyatı belirler. Bir mala karşı halkın ihtiyacı çoksa o mala karşı talep çok olur. Bir mala ihtiyacı olsa bile ekonomik yarıtaş o malı alabilecek gelire sahip değilse talep de düşme görülür. Talep artmaz. Ayrıca halkın talep ettiği malın fiyatının yüksek ya da düşük olması talepte değişiklik ya...

ARZ — Türkçe karşılığı sürüm'dür. Talebin, yani arzının tersi bir anlam taşır. Bu, halkın bir mala karşı duyduğu istek değildir de malı üreticilerin o malı piyasaya sürmesi demektir. Arzın artması için üretilen malın satılması gerekir. Üretilen ama satılmayan malın fiyatı düşer. Bu yüzden arzın talepte aynı düzeyde olması önemlidir. Kısacası arzla talep dengesi arandığı... Birimin azalmasıyla... de azalır veya çoğalır.

REKABET — Serbest piyasa ekonomisi demek olan kapitalist ekonomik düzenin vazgeçilmez unsurudur. Kapitalist düzen daha ortaya çıktığı dönemlerden bu yana bu... rekabeti olmasına ve bu prensibine bağlıdır. Aynı malı üreten iki firma kendi mallarının daha çok alıcı bulmasını sağlamak için kalitesini yükseltmek ya da fiyatını düşük tutmak gibi tedbirler alır. Fiyatı düşen mala karşı talep daha çok olacağından ... firma kendi malını ön plana çıkarmak için daha...

Devamı Sayfa 15'te

Sorularınız Cevaplarımız

ÜMER KOVAN (Konya) :

S O R U :

Bir iş kazası geçirerek 23 gün işe gidemedim. İşbaşı yaptığımda istirahat paralarımı talep ettiğim halde, «Kazada sen suçlu idin» diyerek vermediler.. Grip olup yatan bir kimse alıyor da, yaralanmış bir başkası neden alamıyor? Kanunda böyle bir şey var mı?

C E V A P :

Size yalnızca geçmiş olsun deyip, haklı olduğunuzu söyleyemiyeceğiz. Çünkü anladığımız kadarıyla, verilen emirlere aykırı veya izin almadan tehlikeli olduğunu da bildiğiniz, size gereği ve yararı olmayan bir işi yaparken kaza geçirdiğiniz anlaşılıyor. Aksi halde geçirdiğiniz kazada suçlu sayılmazdınız. Bu gibi durumlarda maalesef, Sigortaca geçici iş göremezlik ödeneği verilemez, Yalnızca gerekli sağlık yardımları yapılır. (506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu Madde, 110 - 111). Grip bulaşıcı bir hastalıktır. Arzunuz dışında gelir yakanıza yapışır. Ama çalışırken dikkatli olmak ve iş düzenine uymak, kişinin iradesindedir. Daha dikkatli olmanızı dilemekten başka bir diyeceğimiz kalmıyor size...

AKİF CANDEMİR (Malatya) :

S O R U :

Halen 63 yaşındayım. Fakat çalışma kuvvetim yerinde. Bazı arkadaşlar, işveren isterse seni emekliye ayırır, diyorlar. Ama ben boş duramam. Çalışmak istiyorum. Beni zorla ayırırlar mı?

C E V A P :

Her halde şakacı arkadaşlarınız, bu yaşta, hayata olan bağlılığınıza özenmiş ve sizi kıskanmış olsalar gerek... Hiç tasalanmadan ve bıkana kadar çalışmaya devam edin. Şunu da biliniz ki, hiçkimse arzusu dışında bir davranışa zorlanamaz. Emeklilik te öyle... İstemediğiniz takdirde kimse sizi emekliye ayıramaz. Çünkü, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 60 ncı maddesi, yaşlılık aylığından yararlanabilmek için, diğer şartlarla birlikte, **«yazılı talepte bulunmayı»**da şart sayıyor. Yani siz bir dilekçe ile «emekliye ayrılmak istiyorum» demedikçe, çok sevdiğiniz çalışmaktan, sizi kimse ayıramaz. Ayrıca, 55 yaşından sonra çalışmak sizin lehinize de. Çünkü 55 yaşından sonraki her yaşınız için, emekli maaşınız hesaplanırken % 1 ilâve edilir. Yani siz iki sene sonra, 65 yaşına geldiğinizde emekli olursanız, % 70 yerine, 55 ten 10 yaş fazla olduğunuz için, % 80 üzerinden maaş alabileceksiniz. O halde, % 80'i alıncaya kadar çalışmaya, sonra da, daha uzun yıllar çevrenizdekileri kıskandırmaya devam ediniz...

AYŞE GÜLEN (Ankara)

S O R U :

Evlenerek işten ayrılan kadınlara, sigortaca yardım yapıldığını öğrendim. Bu yardımın şartları nelerdir.? Ayni durumda olduğumdan öğrenmek istiyorum...

C E V A P :

Açıklamamıza, mutluluk dileklerimizle başlamak istiyoruz...

Evlenme nedeniyle işten ayrılan kadın sigortalılara, sigortalı olduğu sürece ödediği pirimlerle karşılığı olarak işverenin ödediği primler toplamının yarısı, «evlenme toptan ödemesi» adı altında, Kurumca ödenir. Bu haktan istifade edebilmek için çalışırken evlendiği takdirde, evlenme tarihinden sonraki bir yıl içinde işten ayrılması veya işten ayrıldıktan sonra bir yıl içinde evlenmiş bulunması şarttır. Bu süreleri aşan evlilik hallerinde, Kurumdan bir hak iddia edilemez.

BEKİR DURUER (Trabzon) :

S O R U :

14.Haziran.1972 tarihinde işten ayrıldım. 4. Aralık.1972 tarihinde de bir çocuğum dünyaya geldi. Sigortadan doğum parası alabilmek için eski işyerime gittim. Fakat işyerinde çalışmadığımdan alamıyacağımı söylediler. ,Acaba onlar mı haklı yoksa ben mi?

C E V A P :

Yavrunuzla birlikte önce uzun ömürler dileyip, sonra da müracaat şeklinizin yanlışlığını belirtmek isteriz. Çünkü doğum parasını alabilmek için işyerinize değil, doğruca bağlı olduğunuz sigorta şubesine müracaatınız gerekirdi. Buna rağmen genede diyoruz ki, olayda siz haklısınız... Zira, analık sigortasından yararlanacak sigortalı erkeğin, işten ayrıldığı tarihten itibaren 300 gün içinde çocuğu doğarsa, doğum yardımından yararlanır. Bu hakkı alabilmek için, doğum tarihinden önceki 15 ay içinde en az 120 gün, analık sigortası primi ödemiş olmanız yeterlidir. Yani Eylül 1971 tarihinden itibaren, doğum tarihi olan 4. Aralık. 1972'ye kadar toplam olarak, 120 gün analık sigortası primi ödediyseniz, gebelik ve doğum yardım parası ile analık sağlık ve emzirme yardımlarından istifade edebilirsiniz. Bağlı olduğunuz sigorta şubesine başvurunuz... (506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu, Madde 51)

Yeni yılda, tüm çalışanlara, sağlık ve mutluluklar dileriz.

GENEL - İŞ İCRA KURULU

TEŞEKKÜR

Annemin vefatı nedeniyle, gerek şahsen gelerek, gerekse telgraf, telefon ve mektupla baş sağlığı dileyen ve acımızı paylaşan tüm dostlarıma şükranlarımı sunarım.

Genel-İş Sendikası
Genel Mali Sekreteri
İsmail Özbiçer

KONUT SORUNU.....

Her insanın yeme içme ihtiyacından sonra en önemli ihtiyacı başını sokabilecek bir eve sahip olmasıdır. Bu barınak insanoğlunu mevsimlik hava değişikliklerinden, yazın güneşinden, tozundan, kışın karından, soğuğundan, rüzgardan, fırtınadan korur. Sağlığını koruyabilmesi için de bu çok önemlidir. İnsanlar aile meydana getirip bir başka insanın ve dünyaya gelen çocukların da barınmasını kendi üzerlerine aldıklarında aile meydana getiren bütün insanların bir çatı altında barınmaları zorunluğu kendisini göstermektedir.

İlk insanlar çok ilkel barınaklar yaparak bunların içinde barınırlardı. Vahşi hayvanların olduğu bölgelerde barınaklarını göllerin üzerlerine kalaslar ve sazlardan inşa etmişlerdi. Kayalık bölgelerde taştan ev yapımı, ormanlık bölgelerde ağaçtan, çorak bölgelerde de kerpiç ev yapımı gelişmişti. Kısacası insanlar, yaşadıkları bölgelerin koşullarına göre evler inşaa ediyorlardı. Zamanla uygarlığın ilerlemesi ve teknolojinin gelişmesiyle konut yapımı da gelişti. Ahşap veya kerpiç evlerin yerini betonarme inşaatlar ve büyük, modern tarzda yapılar almağa başladı. Eskiden bir evde birçok bir aile barınabilirken şimdi yüzlerce aileyi barındıran blok lar yapılmağa başlandı. İnsanlar birbirleriyle aynı binalarda yaşayış ve kader ortağı oldular.

Coğrafi ve tarihsel koşullar konut yapımını böylece geliştirirken toplumun ekonomik yapısı da o ülkedeki yapımını kendisine göre belirledi. Geri kalmış ülkeler süslü ve dev konutlarla bunu bir sanat haline getirdiler. Çünkü gelişkin ülkeler konut ayıracak yeterlikte gelire sahip bulunmaktadırlar. Geri kalmış ülkelerse gelirlerini daha çok üretken alanlara yatırmak zorundadırlar. Üretken alanlarda, örneğin, fabrika yaparak, hammadde işleyerek, mamul madde üretip ihraç ederek ulusal gelirlerini artıran ülkeler bu gibi sanayi yatırımlarından artakalan gelirlerini konut yapımı gibi üretken olmayan alanlara yatırırlar.

Konut yapımının üretken olmayan bir alan olduğunu söylemiştik. Gerçekten, konut yapımı ulusal geliri artırıcı bir kaynak **değildir. Kendisine belirli bir masraf yapılır ve içine girip oturulur.** O artık bir tüketim unsurudur. Ancak bir fabrika binası, içinde üretim yapılan bina üretim unsuru olarak düşünülebilir.

Ulusal geliri çok dar ve artık geliri, yani yatırımlar dışında cepte kalan parası fazla olan ülkelerde süslü, pahalı, büyük ve ihtiyacı fazlasıyla karşılayan konutların yapımı körüklenmektedir. Çünkü böylesi toplumlar tüketim toplumlarıdır. Ulusal gelirlerinin yatırım için gerekli olanı dışındaki fazlasını devamlı tüketmek zorundadırlar. Bunun için esaslı bir tüketim alanı olan konut yapımı onlar için önemli bir alandır. Büyük harcamaları gerektirir konut yapımı. Elinde ihtiyacından fazla biriken parayı da biran önce elden çıkarabilmenin en kestirme yolu süslü ve masraflı yapılar yaptırmaktan geçer.

TÜRKİYE'DE KONUT DURUMU

Türkiye'nin konut durumuna bir göz atacak olursak birçok alanda olduğu gibi bu alanda da bir başıboşluk, bir tıkanıklık ve kalkınma doğrultusuna ters düşen bir uygulamayla karşılarız. Şöyle ki;

Geçen yıl Türkiye Odalar Birliğinde hazırlanan bir rapora göre. Türkiye'de şehir konutlarının % 7'sinde hela, % 26'sında elektrik, % 45'inde su ve % 49'unda banyo bulunmadığı ortaya çıkmıştır. Kısaca söylersek, şehirlerde konutların ancak % 41'inin barınma koşulları iyi durumdadır. Demek ki şehirlerdeki konutların yarısından fazlası yurttaşların insanca, rahat, huzurla oturması şartlarının dışındadır. Barınma sorununun böyle kötü bir durumda olması içinde barınanların ruhsal durumlarını da etkilemekte, hasta toplumlar yaratılmasına yol açmaktadır.

Şehir konutları böylesine sağlık ve refah şartlarının altındaysa, köylerdeki konutların durumunu varın siz düşünün. Türkiyenin yıllık köy konut ihtiyacı 60.000, şehirler konut ihtiyacı 175.000'dir. Konut başına düşen kişi sayısı da uluslararası standardın çok üstünde kalmaktadır. 1960'da 5.7 olan bu rakam, 1965'de hemen hemen aynıdır: 5,6. Bir evde bu nüfusun sürekli kalması toplumsal ve psikolojik hastalıklara yol açar.

Bir de deprem kuşağında bulunan ülkemizin bu konuda özel bir şanssızlığı vardır. Bizde binalar sağlam olmalı ki depremlere karşı direnç gösterebilsin. Halkımızın % 66'sı deprem bölgesinde yaşamaktadır. 67 ilimizin 47'si deprem bölgesi içindedir. Toplam ulusal sermayenin % 91'i ve ulusal endüstrinin %'89'u deprem bölgesinde bulunmaktadır. Bu durumda sağlam konutun önemi gün gibi açıktadır. Oysa bugün Türkiyemizde Mimarlarımızın hiç biri deprem eğitimi görmemiştir. İnşaat Mühendislerimizin de ancak % 25'i bu eğitimden geçmiştir. (Türkiye Odalar Birliği Raporu 1971). Bunun yanında, deprem bölgelerinde bulunan tüm konutların % 80'e yakını projesiz ya da çok kötü projeyle yapılmıştır. Kötü yapı geleneklerine göre yapılan bu konutlar orta şiddette bir depreme karşı bile dirençli değillerdir. Hatırlayınız, bir Varto'da, bir Gediz'de bunca yurttaşımızın depremde ölmesinin baş nedeni işte bu çürük konut yapımıdır. Demek ki halkımız, barınma ihtiyacının karşılanıp karşılanmaması bir yana barındıkları konutların bir deprem anında kendilerine mezar olacağı tehlikesiyle de yüz yüzedirler.

NE YAPMALI

Türkiyemiz geri kalmış, gelişme rayına henüz oturamamış bir ülke olduğundan üretim dışında, tüketime harcayacak geliri hemen hemen hiç olmayan bir ülkedir. Ulusal kaynaklarını biran önce ve hızla üretken yani sanayi alanlarına yatırmak durumundadır. Konut yapımı gibi tüketici alanlarda ulusal gelirin harcanması bir geri kalmış ülke için çok sakıncalı bir harekettir. Oysa bugün Türkiyemizde konut yatırımları toplam yatırımların % 10'una yakınını kapsamaktadır. Bu, geri kalmış orandır.

Öte yandan, gene geri kalmış ülkelerin özelliklerinden olarak Türkiyemizde kırsal bölgelerden kentsel bölgelere sürekli bir akın bulunmaktadır. Topraktan geçimi zorlaşan, topraktan karnını doyuramaz duruma gelen köylümüz akın akın şehirlere gelmektedir. Burada ya sanayi ya hizmetler kesiminde bulabildikleri işle karınlarını doyurabilmektedirler. Bu durumda köyden gelen nüfusun barınma sorununun çözümlenebilmesi için şehirlerde konut yapımı konusu büyük önem kazanmaktadır. Bu durumda birbirleriyle çelişen iki durumla karşı karşıyayız. Birincisi, konut yapımı tüketici alan olduğundan ve üretken alanlara yatırılması şart olan kıt kaynakları tükettiğinden geri kalmış bir ülke için verimli bir yatırım değildir. İkincisi, nüfuzu hızla artan ve şehire akın eden milyonlarca insana barınak sağlamak kaçınılmaz bir zorunluluktur. Bu birbirine ters iki durumun ortasını bulmak parasal kaynakları kıt bir ülke için şarttır. Bunun da çözümü masraflı, bir ülke için oldukça yüksek bir süslü, lüks ve büyük konut inşaatına yanaşmadan her ailenin sağlıklı ve huzurla barınabileceği toplu konut yapımına hız vermektir. Sosyal konut dediğimiz konut biçiminin devlet eliyle süratle yapılıp yurttaşa uzun vadeli taksit ve faizsiz olarak verilmesi yoluna gidilmelidir. Böylelikle konut yapımına hem gereğinden çok para harcanmamış olacak, yani ulusal gelirin çok az bir bölümü konut yatırımlarına ayrılacak ve hem de halkın barınma ihtiyacı hızla giderilmiş olacaktır.

Devlet girişimi ya da devlet kredisiyle yaygın bir biçimde yapılmasına başlanan toplu konut inşaatları hem işsizliği bir oranda gidermiş, büyük bir işsiz kitlesine yeni iş alanı açmış olacak hem de inşaat malzemeleri satışını hızlandıracağı için inşaat malzemeleri sanayiinde ve ülke ekonomisinde canlılığı ve gelişmeyi beraberinde getirecektir. Ayrıca arsa spekülasyonunun da önemli ölçüde önüne geçileceğinden bu yoldan doğan fiyat artışları durdurulmuş olacaktır.

Böylesi bir girişim için, DEVLET KONUT BANKASI'nın kurulması, bu banka tarafından uzun vadeli ve çok az faizle Konut kredisi verilmesi sağlanmalıdır. Şimdiki konut kredisi vermeyle görevlendirilmiş bankalar daha kısa dönemde daha çok faiz getirdiğinden Tüccar Kredisine itibar etmekte. dolayısıyla halkın istediği konut kredisi hacmi azalmaktadır. Bunun ya-

Devamı Sayfa 15'te

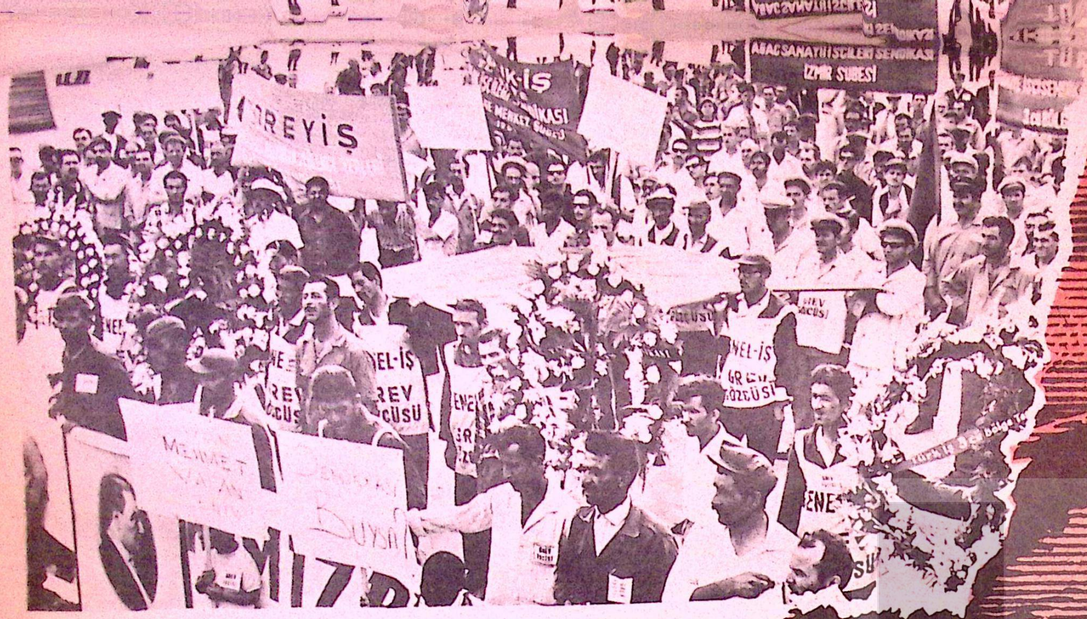

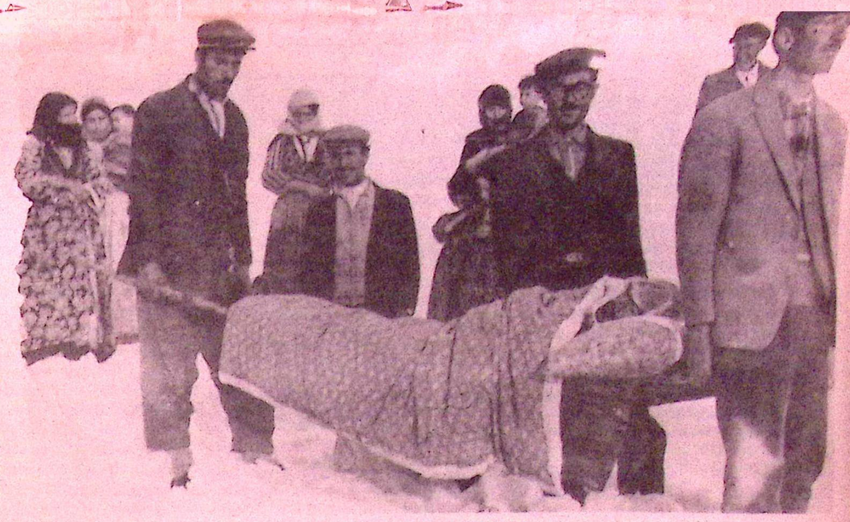

1972'nin Başağrıları

Sayın Okurlarımız;

Gerçi yazımıza «1972'nin Baş ağrıları» başlığını koyduk, ama hepinizin de bildiği gibi dile getireceğimiz hususlar artık müzminleşmiş ağrılardır. Hatta ve hatta neredeyse bu ağrılar yaşantımızın bir parçası haline gelmiştir. Tıpki bir ur gibi... artık ilâçla, pehrizle tedavi olabilmekten çıkmış, esaslı bir ameliyat beklemektedir. Yine aynen hastalığın seyri sırasında eskilerine her geçen saha içerisinde yeni sancıların eklenmesi gibi, 1872 yılı da çalışan kesimin sancılarına yenilerini katmış, önceleri arada bir hisettiğimiz ağrılar devamlılık kazanmıştır. İşte bu sayımızda dertlerimize kuşbakışı göz gezdireceğiz.

FIYAT ARTIŞLARI

1972 yılına girerken işçi kesimi özellikle fiyat artışlarının önleneceğini, hiç değilse hızını büyük ölçüde kaybedeceğini umuyor, devletin ilgili kuruluşlarının pahalılığı yaratan müesseselerle mücadele edeceğini umuyodu. Ancak konu bütün yıl boyunca karşılıklı demeçler ve sohbet mahiyetindeki toplantılarla geçiştirildi.

Nitekim bu yargımızı doğrulayan bir sonuç olarak artış hızı, umulanın çok üstüne çıktı. İş adamları kurdukları dernek, sendika, oda ve diğer kuruluşları aracılığı ile, fiyat artışları aracılığı ile, fiyat artışlarına işçi ücretlerinde görülen yüksel melerin sebep olduğu iddiasını haykırıp durdular.

PAHALILIĞI KİM YAPIYOR?

Ne zaman bir toplu sözleşme masasına oturulsa, İşveren ve sermaye tarafının sözcülerini çiğnemekten usanmadıkları bir sakız ağza alınır. Başlarlar demeçler, bildiriler yaymaya :

— Ücret artışları nedeniyle hayat pahalılığı hızlanmaktadır. İşçiler sözleşmelerde çok ücret artışı alıyorlar. Biz zarar ediyoruz. Bunun için mamül lerimize ve hizmetlere zam yapmak zorunda kalıyoruz...

Gerçek bu mudur, değil midir? İşte, Hür Dünya İşçileri Konfederasyonu tarafından hazırlanıp sendikamıza da gönderilen istatistiklerden bunun cevabını veriyoruz.

Listeye bakınız. Avrupa ülkeleri içinde, işçinin gerçek ücret artışı ile geçinme indekslerindeki yükselişler arasındaki nisbetlere bir bakınız. Türkiye, pahalılığın en yüksek artış gösterdiği, buna karşılık, ücretlerin bu artışın gerisinde kaldığı ülkelerdendir :

Ülkenin adı	Bir yıllık Geçim ideksinde görülen artış puvanı	Gerçek Ücret artışı puvanı	Fark (elde kalan oranı)
Belçika	% 6.3	8.2	1.5
Danimarka	5.4	8.2	3.1
Fransa	6.0	5.4	— 0.6
Almanya	5.7	6.3	0.6
İtalya	5.5	11.9	6.4
Hollanda	7.4	5.6	— 1.8
İsveç	7.1	4.0	— 3.1
İngiltere	5.8	2.1	— 3.7
Türkiye	16.3	8.1	— 8.2

Yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi, Belçika, Danimarka, Almanya, İtalya gibi Avrupa ülkelerinde ücretlerdeki artış, fiyat artışlarından daha fazla olmuştur. Yani, bu ülkelerde çalışan işçiler, yaptıkları toplu sözleşmelerle elde ettikleri ücret artışlarından, ceplerinde beş-on kuruş tasarruf edebilmişler, satın alma güçlerini artırmışlardır. Hollanda, İsveç, İngiltere ve Fransa'da bir miktar pahalılık farkı işçinin aleyhine olmuştur. Fakat, Türkiye'de, geçinmek için işçinin ödemek zorunda kaldığı fiyat farkı, işçinin ücret artışlarıyla elde ettiğinin bir misli fazla olmuştur.

Haydi bakalım, işverenlerimiz, sermaye çevrelerimiz, Odalar Birliği sözcülerimiz bu istatistiklere ne cevap verecekler?

SENDİKAL HAKLAR

Geçtiğimiz yılın üzerinde durulmaya değer bir diğer konusu da sendikal hak ve özgürlüklerin kısılması veya hiç değilse işverenleri ferahlatıcı bazı kalıplara dökülmesi amacıyla bilinen çevrelerin, niyetlerini yer yer açıkça ortaya sürmeleri olmuştur.

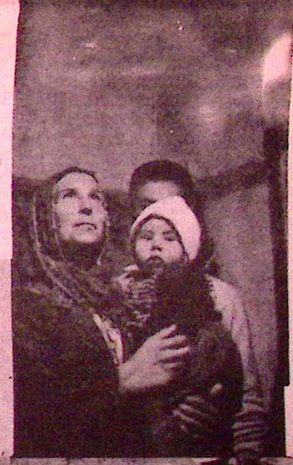

TÜSTAV

İşveren kesiminin kendi toplantılarında 274 ve 275 sayılı yasalarla işçilere sağlanan hakların «törpülenmesi» gerektiğini, bunun ekonomimizin gelişmesi için şart olduğunu söyledikleri, yazdıkları, Hükümet yetkililerine ilettikleri bilinmektedir. Geçmişe şöylece bir göz atılacak olursak işverenlerin çıkarlarına dokunan her uygulama veya düşünce karşısında «Memleketin gelişmesine engel olur» teranesiyle çıktıklarını görürüz. Nitekim bu çığlıklarında başkaca bir sebebi yoktur. Açıkçası, on yıl öncesine kadar astığı astık, kestiği kestik, tükürdüğü irmik görünümünde olan işverenler, işçinin karşılarına dikilip hak istemesinden; önce ekonomik sonra da psikolojik bir huzursuzluk duymaktadırlar. Bugün eskiye dönüş için işveren varını yoğunu vermeye hazırdır... ama o da, temsilcileri de iyi bilmektedirler ki: bu sadece hikâye kitapları arasında yer bulabilecek bir hayaldir. Durum böyle olunca, çıkar tek yol verilmiş hakların «Memleketin yüksek çıkarları için işçinin fedakârlığı» görüntüsü altında geniş çapta törpülenmesi, batıcı, can alıcı noktaların köreltilmesi, kısacası hak kılıcının kesmez hale getirilip süs diye duvarlara takılan turistik eşya yararlılığına düşürülmesidir. Geçtiğimiz yıl bu veya buna benzer niyetler, gizli - açık ortaya dökülmüştür.

Türk İşçi Hareketi'nin dileği odur ki : 1973, çalışma barışının gerçek anlamda ve işçi hakları üzerinde yıkıcı çevrelerin kirli oyunlarından arınmış olarak kurulsun, sürdürülsün..

İŞSİZLİK SİGORTASI

Hepinizin bildiği gibi ülkemizde işçi kesiminin yıllardan beri savuna geldiği bir diğer konu da «İşsizlik Sigortası»dır. İleri batı ülkelerinde geniş çapta uygulaması yapılan bu sigorta dalının memleketimizde de uygulanması için 1964'lerde başlatılan mücadele bugünlerde artık semeresini vermek üzeredir. Hazırlanan kanun, incelenmek üzere ilgili kuruluşlara gönderilmiştir. Alınan bilgiye göre işçilerden işsizlik sigortası için ayrıca bir prim kesintisi yapılacak ve işçinin boşta kalması halinde bu daldan kendisine maaşının yarısı kadar ödeme yapılacaktır.

Kanun tasarısı metnini inceleyecek kuruluşların kendi görüşlerini de açıklamalarından sonra 1978 yılı içerisinde gerçekleştirileceği ifade edilen işsizlik sigortası çalışanların yarınlarına daha büyük bir güvenle bakmalarını sağlayacaktır. Sistemin geliştirilip, yaygınlaştırılması sonunda işçi kesiminin rahat bir nefes alacağını söylemek yalan olmayacaktır.

REFORMLAR

Türk İşçi Hareketi'nin takipçisi olduğu ve yapılmasında mutlak bir yarar gördüğü konuların başında şüphesiz çeşitli alanlarda gerçekleştirilecek reformlar gelmektedir.

Bugün milyonlarca köylü yurtdaşımız kendilerini ekonomik bağlılıktan kurtaracak top rak reformunu beklemektedir. Asırlardır feodal kalıntıların elinde istismar edilen Türk köylüsü yozlaştırılmaksızın gerçekleştirilecek bir toprak reformu sonunda sadece ekonomik değil sosyal ve siyasal özgürlüğüne de tam anlamıyla kavuşmuş olacaktır.

Sözlerimizin burasında bir parantez açarak, T.B.M.M.'de bu konuda yapılan çalışmalara değinmek istiyoruz. Bilindiği gibi, 1971 yılında hazırlıklarına başlanan ve öncelikle Toprak Reformu Ön Tedbirler Kanunu ile tabanı yaratılmak istenen uygulama, çeşitli engellemeler nedeniyle gecikmiş, hazırlanan tasarı kırpıla kırpıla bugünkü şeklini bulmuştur. Biz, bu şekli ile metnin kanunlaşması halinde dahi beklenen faydanın sağlanamayacağını söylerken görüşmeler sırasında bazı parlamenterler : «Toprak reformu uygulanırsa arazi sahiplerinin intihar edecekleri» gibi görüşler ileri sürmüşlerdir. Bundan da belli olmaktadır ki, bir kesim, toprak reformunun her ne şekil de uygulanırsa uygulansın karşısındadır ve en kırpılmış haliyle dahi çıkarlarından olmaktadır. Konunun bir diğer yönü de şudur : On yıl önce sağlanan haklar sonucu işçi kesiminin kat ettiği mesafeyi gören bazı kişiler, köylümüzün de ekonomik bağlarından kurtulmasından en diş etmektedir. Zira bilmektedir ki Toprak reformu sonunda arazi sahibi olacak, örgütleşecek ve yüksek sesle düşünmeye başlayacak olan köylülerimiz, ülkemizdeki siyasal yapının olu şumuna daha bilinçli bir şekilde müdahale edecektir. Gerçek bir reform uygulamasından son ra Türk köylüsü, «efendi» si ün vanına lâyık görüldüğü ülkede, ekonominin çarklarının ne kadar kendisinin dışında ve aleyhine döndüğünü yaşantısının her safhasında görecektir. Üstelik bu süre çok kısa olacaktır. Zira, çıkar çevreleri köylünün kendilerini tepelemesinden kork tukları için eski alışkanlıklarını bırakıp artık kartları açık oynayacak, bir - iki yıl içinde ne çırpabilirse kâr bilecek ve her hareketiyle de köylümüze oynadığı oyunun tüm çirkinliğini gösterecektir.

Ülkemizin muhtaç olduğu reformlar dizisinin sadece bir bir halkasıdır Toprak Reformu. Gerisinde Maden, Vergi, Eğitim gibi önemli reformlar gelmektedir. Ve bütün bunların anladığımız manâda uygulanmasıyla birbirini tamamlayan bir bütün elde edilmiş olacaktır. Ne var ki kısır siyasi çekişmelerden, yurt sorunlarıyla uğraşma ya fazla vakit bulamayan bir kısım parlamenterler bu yoldaki umutlarımızın daha çok seneler sonralara saklanacağı görüntüsünü vermektedirler.

DEMOKRASİ

Şimdiye kadar sıraladığımız ve daha buna çürük yumurtaya varıncaya kadar yüzlerce sini eklememiz mümkün olan ağrılarımız, hiç şüphesiz düzenle büyük çapta ilgilidir. Ülkemiz ekonomik ve sosyal sancıların yanında siyasal bir sıkıntının da içindedir.

Ekonomik ve sosyal dengesizlik ortamının yarattığı huzur suzluk kaynağından beslenen bazı çevreler ülkeyi anarşinin kucağına itmişlerdir. Siyasal iktidarın iktidarsızlığı sonucu gelişen ve yayılan anarşi 12 Mart sonrası dönemde giderilmiştir. Ama aynı dönemle birlikte bir diğer aksaklık başlamıştır. Bu da olağanüstü şartlarının «reformlar yapılacak» gerekçesiyle bugüne dek sürüp gelmiş olmasıdır. «Partilerüstü» olarak adlandırılan bir Hükümet modeli bir kaç kez denenmiş, yer yer buhranlar «buzluğa» kaldırılarak 1973'e gelinmiştir.

Bilindiği gibi, 1973' seçim yılıdır. Hemen bir çok kişinin kafasına seçimlerin süresi içinde yapılıp yapılmayacağı endişesi vardır. Bu endişedir ki siyasi liderleri sık sık onuyla ilgili demeçler vermeye zorlamak tadır. İşçi kesiminin de 1973 yılında seçimlerin yapılıp, normal demokratik usullere dönülmesinden başka bir düşüncesi yoktur. Zira olağanüstü koşulların devamı, kısmende olsa işçi haklarının askıya alınmasına sebep olmuştur.

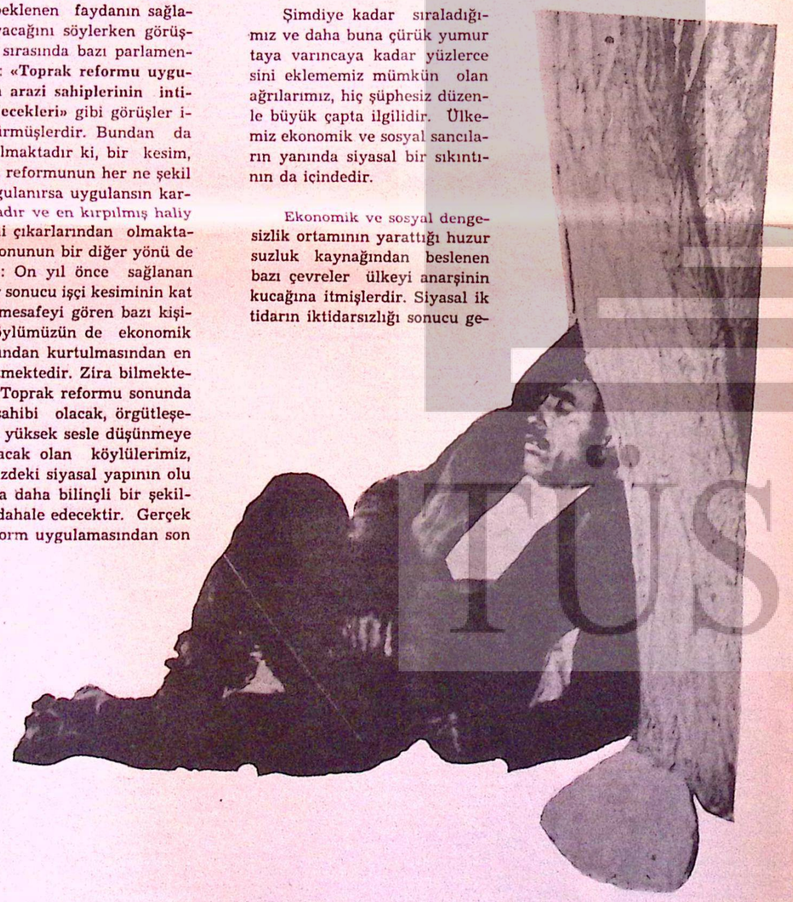

Tarımsal Prodüktivite

Bir zamanlar Amerika'da incelemeler yaptıktan sonra Türkiye'ye dönen kırk kadar işçi liderini, İstanbul'da Amerikan Konsolosluğunda karşısına alıp konuşan zamanın Türkiye'deki AID MİSYONU BAŞKANI JAMES P. GRANT aynen şöyle konuşuyordu. Ona göre,

— Süratle artan ücretlerin uzun süre bu düzeyde muhafazası mümkün değildi. İşçi başına verimin geniş çap'a artırılması gerekiyordu. Emeğin veriminin artırılması için ülkemizde geniş olanaklar vardı. Ereğli'de çalışan ortalama bir Türk işçisi, Karabük'te çalışan bir Türk işçisinden bir kaç kat fazla üretim yapabiliyordu. Bir Amerikan işçisinin verimi ise, Ereğli'de çalışan bir Türk işçisinden beş kat daha fazlaydı. İşçilerin verimini artırmadan, Türkiye'de ücretlerin hızlı bir şekilde artırılmasına devam edilemezdi. Bu yapılmazsa enflasyon kamçılanacak, Türk mamullerindeki fiyat artışları, yabancı ülkelerdeki satış olanaklarında kayıplara sebep olacak, Türk Ekonomisi bundan zarar görecekti.

3 Mart 1967'de söylenmiş olan bu sözler, 4 Mart tarihinde işveren yanlısı gazetelerde bu arada Yeni Gazetede de yayınlandı. Üzerinden beş yıl geçmiş olmasına rağmen bu sözler işverenler ve bazı yetkililer tarafından tekrar tekrar söylenmekte, terlemeden para kazanıp, kârlarını kasalarına yığma alışkanlığında olanlar Türk Ekonomisinin korunması için işçilerin fedakarlık üzerine fedakarlık üzerine fedakarlık yapmalarını istemektedirler.

Oysa koşullarını, 1 Kasım 1972 günlü Genel-İş dergisinde anlatmaya çalıştığımız Türk işçileri, yapılabilecek tüm fedakarlığı yapmış ve yapmakta bulunmuştur. Bu koşullar altında yaşayan ve çalışan bir insanın daha da fedakarlık yapıp yapamayacağının takdirini her meseleyi bizden daha iyi bildiğini zanneden ve bu evhamdan henüz kurtulamamış bulunan işverenlerimizle, onlardan yana bilim ve idare adamlarının takdirine bırakıyoruz.

Biz ise içinde bulunduğumuz yaşama ve çalışma koşulları içinde prodüktivite (verimlilik)'in daha da artırılmasının mümkün olmadığına ve hatta önümüzdeki günlerde bazı gerilemelerin beklenmesi gerektiğine inanıyoruz. Bunun nedenleri aşağıda açıklanacaktır.

Türkiye endüstrileşmiş ülkeler gibi makineleşmiş bir ülke değildir. Montajcılık ve halkın yaşantısına zorlamalarla sokulmuş, sermaye, teknoloji, tesis ve ilkel madde bakımından bağımlı bir tüketim endüstrisi kurmuş olmanın ötesinde olumlu hiç bir girişimi yapamadığımız, örneğin makine yapan ağır endüstriyi kuramadığımız herkes tarafından bilinmektedir. Lastik, plastik, margarin, ilaç ve kolonya endüstrisi kurmuş olmak bir ülkenin endüstrileşmiş olduğu anlamına gelmeyeceği gibi, ilkel madde, sermaye ve teknoloji bakımından yabancı ülkelere bağlı olan bu endüstri dallarının Türkiye'de gereksiz bir israfa yol açtığı da herkesin malumudur.

Türkiye'nin başka ülkelere ihraç edebildiği maddeler eskiden olduğu gibi, bugünde geleneksel tarım ürünleri, insangücü ve bazı işlenmemiş ham maddelerden ibarettir.

Türkiye'de Üretimin makine ile yapılması özellen bir üretim biçimi ise de, makinenin yabancı ülkelerden ithal edilmekte ve araçıların bundan aşırı kârlar sağlamakta oluşları, yakıt ve yedek parça sorunları çok zaman bu özlemi pahalı bir uygulama haline dönüştürmekte ve insangücü üretimde güvenip dayanabileceğimiz tek kaynak olarak kalmaktadır.

İleri ülkelerde üretimde kullanılan insangücü, harcanılan tüm gücün yüzde 2-7'sini teşkil ederken, Bulgaristan, Hindistan ve Çin'de olduğu gibi bizim ülkemizde de az makine gücü ve çok insangücü kullanılıyor.

Türkiye'de üretimde kullanılan tüm gücün ne kadarının insangücü ve ne kadarının makine gücü olduğu bilinmekle beraber, gerek tarımda ve gerekse endüstride makine gücünden çok insangücü kullandığımızı biliyoruz.

Bu durumda Türkiye'de ulusal üretgenliğin artırılması her şeyden önce emek prodüktivitesinin artırılması olacaktır. Makinenin üretgenliğin artırılmasında çok önemli bir yeri olduğu inkar edilmesi mümkün olmayan bir gerçek olmakla beraber, makine yapımına başlamanın da insanla başlatılan ve insangücüne dayalı çabalar sonu mümkün olacağı unutulmamalıdır.

Ülkemizin içinde bulunduğu koşullar öncelikle insangücü verimliliğini artıracak girişimler yapmamızı gerektiriyor.

Prodüktivite'nin artırılmasında insanla birlikte tekniğin ve teknolojinin geliştirilmesinin de etkin olduğu bilinmektedir. Bu nedenle prodüktivitenin tanımı yapılırken bu iki önemli etken birlikte düşünülüp şöylece formülleştiriliyor.

Prodüktivite = İnsan X Teknik

Teknik ve teknolojik gelişme sonuç olarak insan kafasının ürünüdür. Böyle düşündüğümüz ve bu ilkeyi benimsediğimiz takdirde, üretgenliği artırabilmek için herşeyden çok insan üzerinde durmamız ve onun niteliklerini geliştirmeye çalışmamız gerekiyor.

Aldatmacalar :

Prodüktivitenin artırılması herşeyden önce insan faktörünün geliştirilmesine bağlı olduğu halde, bazı çıkar grupları, çıkarlarının gereği olarak üretgenliğin artırılmasını her şeyden önce emek prodüktivitesinin artırılmasına değil de, makine yapımına başlamanın da insanla başlatılan ve insangücüne dayalı çabalar sonu mümkün olacağı unutulmamalıdır.

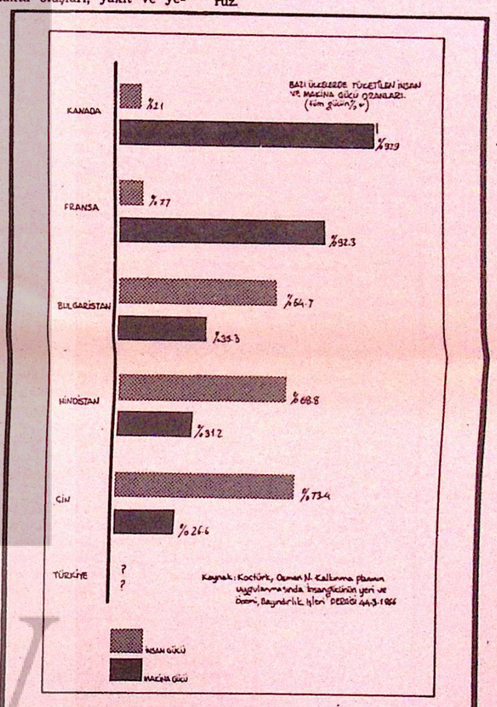

İleri ülke'erde makinelçme çok ilerlemiş olduğu için, üretim çok zaman makinelerle yapılmaktadır. İnsangücü yalnız bu makinelerin sevk ve idaresi için sınırlı bir şekilde kullanılır. Örneğin Kanada'da üretim için tüketilen gücün yalnız 2.1'i insangücü ve 97.9'u ise makine gücüdür.

Durum Fransa'da da Kanada gibi olup üretimde kullanılan gücün çoğunluğunun insangücü değil makine gücü olduğunu görüyoruz.

Beri taraftan gereğince makineleşememiş ülkelerde örneğin komşumuz Bulgaristan'da tüketilen gücün yüzde 64.7'si insangücü ve sadece yüzde 35.7'si makine gücüdür. Hindistan ile Kızıl Çin'de kullanılan insangücünün daha da arttığını da makine gücünün azaldığını görüyoruz. Türkiye'de bu hususu ayuma ğa çıkaracak güvenlir araştırmalar yapılmamış olmasına rağmen bizde de üretimde kullanılan tüm gücün büyük bir kısmının insan ve hatta hayvan gücü olduğunu biliyoruz. Makine yapan makineler yapamamış ve milli endüstrisini ihtiyaçlarına uyarlı bir şekilde kuramadığı için kullanılan makineleri yabandan ithal eden bir ülkede durum zaten başka türlü olamaz. Bu nedenledir ki kalkınmayı gerçekten arzu ediyorsak, şimdilik makine gücü prodüktivitesinden çok emek prodüktivitesi üzerinde durmak ve beşeri güç kaynaklarımızı Doğum Kontrolu ve benzeri uygulamalarla hırpalamamak durumundayız.

ABD'inde 1919 — 1960 yılları arasında yalnız işçilerin değil, işverenlerin, hükümetler ve Üniversitelerin de katıldığı çabalar sonu, hayvansal verim üretgenliği büyük ölçülere göre artırılabilmiştir. 1919 yılında geçerli olan durum 100 kabul edilecek olursa, bir saatte üretilebilen hayvansal ürün miktarı yüzde 210, bir baş hayvandan alınan ürün yüzde 181 oranına göre artırılmıştır. Başka deyimle 1919 yılında bir işçi bir saat çalışarak üretebildiği et, süt, yumurta gibi hayvansal ürünün iki katından fazlasını alabiliyor, bir baş hayvandan alınabilen ürün miktarı da yaklaşık olarak iki katına ulaştırılmış bulunuyor. Buna karşılık belirli bir miktar et ve süt üretimi için harcanan iş saati dörtte bir oranında düşürülmüştü. Amerikan halkının bol ve ucuz et yiyebilmesinin sırrı burada gizlidir. Biz ise benzeri çalışmaların uzağında kaldığımızdan, artan nüfus, kaçakçılık ve ihracat tabağımızdaki et miktarını her yıl biraz daha azaltmış ve bugün bulunduğumuz noktaya kadar gelmişizdir. Ortaçağ usulleri ile sürdürülen bir hayvancılık zaten bundan daha verimli olamaz.

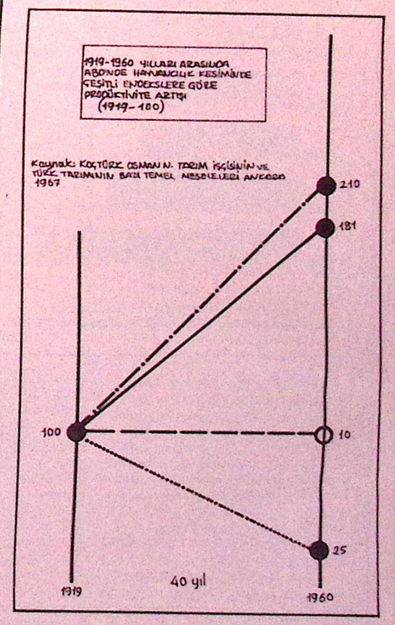

sını sermaye, ilkel madde veya üretimi etkileyen diğer faktörlere bağlı gösterir, bununla da kalmayarak insanı küçümseyici bir davranış içine girerler. İşsizliğin yaygın ve insangücünün ucuza satın alınabildiği geri ülkelerde durum maalesef böyledir. Verimi artırmak için öncelikle sermayenin güçlenmesi gerektiği kanısı, halkın ve yarı aydınların kafasına yerleştirilip, politik kadrolarda şartlandırılınca insan ikinci plana atılır.

Prodüktivitenin artırılması sorunu genel anlayıştan uzaklaştırılarak kesimler üzerinden tartışılmaya ve her kesimde çalışanlar istismar edilerek üretgenlik böylece artırılmaya uğraşılır. Teknolojiyi insandan soyutlayarak belirli sermaye guruplarının tekeli altında düşünenler, üretimin bütün çarklarını kendi çıkarları yönünde işletmeye ve çalıştırmaya başlarlar. Bu durum ücretleri etkiler. İnsanlar üretgenliği artırıp, kendilerine düşen payın insan haysiyetine yaraşır bir yaşama düzeyine kavuşmayı hayal ederlerken, üretimin ikinci derecede önemli olan etkenlerini kendi tekelleri altında tutanlar, fiyatlarla oynayarak karlarını mümkün olan en yüksek düzeyde tutarlar. Bu noktada prodüktivitenin artırılması, bilimsel bir çaba olmaktan çıkar ve politik bir mesele haline gelir.

İşte AID Misyonu Türkiye Temsilcisi James P. Grant'ın yazımızın başındaki demeci ile yapmak istediği de budur ve işçilere Türkiye'de sermaye birikimini çabuklaştırmak için, ücretleri bir araç gibi kullanarak ve bilinerek söylenmiştir. İşçiler bu sözleri doğru ve samimi kabul etselerdi, o günden sonra tüm güçlerini (kendi kendilerini yeme bahasına da olsa) seferber edecek ve ücretlerin küçülmemesi, ya da fiyatların yükselmemesi için canisperane çalışarak kârın dolayısıyle sermayenin artmasını sağlamış olacaklardı. Geleneksel nitelikleri gereği olarak canla başla çalışan işçiler, fiyatların yükselmesine engel olamadıkları gibi, bu fiyatlar karşısında ücretleri gerekli oranlara göre yükse tilmediğinden eskiye nazaran daha güç koşullar altında yaşamaya ve çalışmaya mecbur olmanın ötesinde bir kazanç sağlayamadılar. Türkiye'de tüm geri ülkelerde olduğu gibi üretgenlin artırılmış olmasından yarar ve çıkar sağlayanlar, üretimin insandan başka etkenlerini kendi tekellerinde tutan çevreler oldu.

Bu büyük aldatmaca böylece sürdürülmek ve karnını doyurmaya bile yetmeyecek ücretler karşılığı çalıştırılmakta olan işçiler, daha da zorlanarak üretgenliği artırmak için zorlanmak istenıyor. Fakat insanın bağlı olduğu Doğa kurallarına ters düşen bu çabaların bir süre sonra meyvelerini vereceği ve insangücünün kıtlaşacağı ve pahalılaşacağı görülecektir. Nitekim bu oluşum, endüstriye nazaran gelîri daha düşük olan tarım kesiminde daha bugünden kendini göstermeye başlamış, önce pamuk tarlalarında ve daha sonra zeytin üretim bölgelerinde işçi sıkıntısı kendini göstermiştir. Çalışanları düşük ücretler karşılığı takatlarını aşan bir düzeyde uzun süre tutmak istemenin sonucu budur.

Topraktan Başlayalım :

Toprak cansız Doğa'nın bir parçası olarak kabul edilirse de, gerçekte yaşayan bir varlık gibidir. İnsan, hayvanlar ve bitkilerin cömert anası olan toprak, tıpkı bir canlı gibi beslenmek, bakılmak ister.

Insan yaşamına kıyasla çok daha uzun bir süre almadan verme niteliği olan topraklar, gübre ile beslenmeyecek, hoyratça sömürülecek ve susuz ya da erozyonun tahribatına maruz bırakılacak olurlarsa, insan gibi verme niteliği yitirmeye ve verimini düşürmeye başlar.

Toprak bu davranışı ile üzerinde yaşayan tüm yaratıklara ve insana çok benzer. Insan da iyi beslenmediği, biyolojik ve sosyal ihtiyaçlarının gereği gibi karşılanmadığı bir ortamda istediği ve kendisinden beklenildiği kadar üretgen olamamakta verimi düşmektedir.

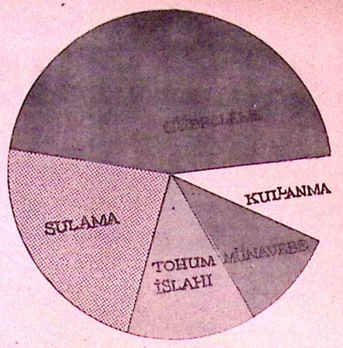

Hindistan'da yapılan bir deneme toprağın veriminin yalnız gübreleme ile ortalama yüzde 41, sulama ile yüzde 27, tohum islahı ile yüzde 1,3 münavebe usulünün uygulanması ile yüzde 10, toprağın iyi kullanılması suretiyle yüzde 9 arttırılabileceğini göstermiştir. Prodüktiviteyi artırıcı bütün tedbirler birlikte uygulandığı takdirde verim yüzde 100 arttırılbilmektedir. Toprağa ve tohuma ilişkin bu tedbirlerle birlikte çalışanların yaşama ve çalışma koşulları da islah edilecek olursa, üretgenlik artışı daha da artabilecektir. Ancak gübrenin, kullanılan tohumlukların ve tarım ilaçları ile tarım aletlerinin yabancı ülkelerden ithali halinde, çok zaman verim artışı ile sağlanabilen gelir artışı, bunları imal ve ihraç eden ülkelere akmakta çok zaman kazanılandan daha fazla bir miktar döviz olarak o ülkenin sınırları dışına akmaktadır.

ABD'nde 1910 yılı ile 1960 yılı arasındaki 50 yıl içinde sürekli çabalarla prodüktiviteyi geniş çapta artırmak mümkün olmuştur. Bilimin ve makineleşmenin getirdiği yenilikler yanında, çalışanların tüm ihtiyaçlarının en iyi standartlara göre karşılanmakta oluşunun da bunda büyük bir payı vardır.

Sonuç olarak 1910 — 1912 yılları ortalaması 100 kabul edilirse, bir işçinin bir saatte üretebildiği ürün miktarı yüzde 450 yükselmiş, bir birimden alınan verim miktarı ortalama yüzde 150'yi aşmış ve belirli miktar ürün üretebilmek için bir işçinin harcaması gereken zaman dörtte bire düşmüştür. Bu sayede geniş çapta tarımsal üretim yapma ve bu ürünleri ucuza mal etme olanağına kavuşmuş olan bu ülke endüstride olduğu gibi tarım ve tarımsal ürünlerde de bütün Dünya ülkeleri rekabet edebilmekte ve tarımsal ürünleri sessiz silahı gibi kullanarak, bu olanakları yaratamamış olan ülkelerin kaynaklarına el koyabilmektedir.

Amerika bu imkanları yaratırken yalnız işçilere yüklenmemiş ve işverenler, hükümetler, bilim adamları da kendi açılarından kendilerine düşeni cömertçe yapmışlardır. Türkiye'de ise bazı işveren çevreleri, işçi ücretlerinin karın doyurabilecek seviyeye ulaşması için işçilerden prodüktivitenin artırılmasını istemekte, fedakarlığın tümünü onlardan beklemektedirler.

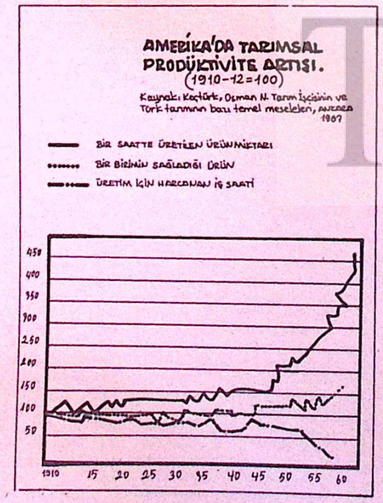

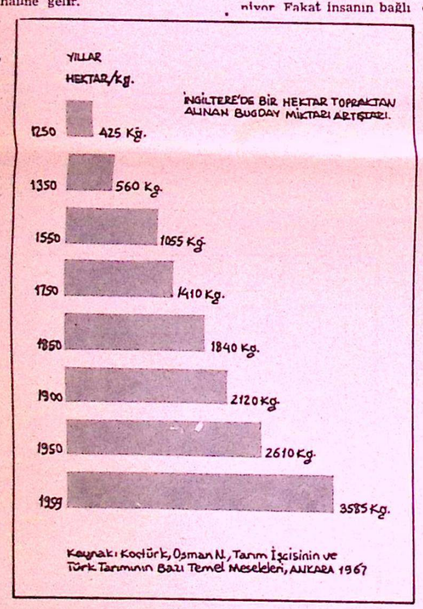

İngiltere'de 1250 yıllarında bir hektar topraktan ortalama 425 Kg. buğday hasat edilebiliyordu. Zaman içinde bilim ve teknolojinin ilerlemesi ve tarımda çalışanların yaşama ve beslenme koşullarının islahı suretiyle bu verim giderek artırılmış, XV nci yüzyılın ortalarına doğru bir hektar topraktan 1050 Kg. buğday almak olası bir hale gelmiştir. İngilizler 1960'lara doğru bir hektar topraktan 3585 Kg. yani 3,5 ton buğday alabiliyorlar. Bizde ise bu miktar 1 ton civarındadır ve bir türlü yükseltilememekte dir. Yabandan gübre, tohumluk ve ilâç ile bazı makineler makineler ithal etmek suretiyle verimi bir miktar artırmak mümkün olmuşsa da bu girişimin astarı yüzünden pahalıya mal olmuş ve verim artışları yabancıya gübre, ilaç, tohumluk, yabancı uzman ücreti ve makine için ödediğimiz paranın altında kalmıştır. Bu büyük oyun figüsü olarak kabul edilemez. yasko ile neticelenmiş, Türk köylüsü yabancı menşeli buğday çeşitlerini benimsememiştir. Bu bir prodüktivite artı-

Tarımsal Prodüktivite

Tarımsal Prodüktivite

nildiği ve kendisinden beklenildiği kadar üretgen olamamakta verimi düşmektedir.

Hindistan'ın insanları gibi aç kalmış, ihmale uğramış ve bu yüzden verimliliği düşmüş toprakları üzerinde yapılan bir araştırma sonunda toprağın gübrelenmesinin (beslenmesinin) verimi yüzde 41, sulamanın yüzde 27, hakım koşullarının islahının ise yüzde 9 artırdığı tesbit edilmişti. Türk işçilerinden daha çok verim ve ulusal üretgenliğin artırılmasını istiyenler, bu işçilerin Tanrı olmadıklarını ve almadan vermenin yalnız Tanrılara özgü olduğunu unutmamalıdırlar.

Toprak bile kendisine birşeyler verilirse vermekte, ihtiyaçları karşılanmayan topraklar çoraklaşıp yozlaşmaktadırlar.

Bozkır'a dönüşmüş bir Türkiye'de tıpkı toprak gibi, düşük ücretler karşılığı, varlıkla yokluk, açlıkla tokluk sınırında nefsini korumaya ve neslini sürdürmeye çalışan işçilerle köylülerden, onlara fazla birşey vermeksizin üretgenliği artırmalarını ve kendilerini daha çok zorlamalarını istyeniler, mümkün olmayanı arzulamaktadırlar.

B'TKİLER :

Bitkilerin verim artışları toprak ve bitkiye ilişkin koşulların islahı ile sağlanabilmekedir. Bunu da insan kafa

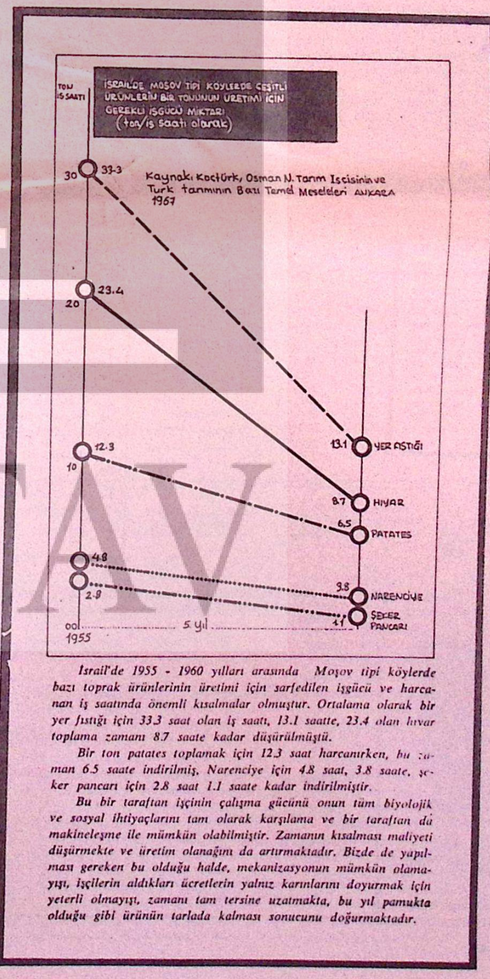

İsrail'de 1955 - 1960 yılları arasında Moşov tipi köylerde bazı toprak ürünlerinin üretimi için sarfedilen işgücü ve harcanan iş saatında önemli kısalmalar olmuştur. Ortalama olarak bir yer fıstığı için 33.3 saat olan iş saati, 13.1 saatte, 23.4 olan hıyar toplama zamanı 8.7 saate kadar düşürülmüştü.

Bir ton patates toplamak için 12.3 saat harcanırken, bu zaman 6.5 saate indirilmiş, Narenciye için 4.8 saat, 3.8 saate, şeker pancarı için 2.8 saat 1.1 saate kadar indirilmiştir.

Bu bir taraftan işçinin çalışma gücünü onun tüm biyolojik ve sosyal ihtiyaçlarını tam olarak karşılama ve bir taraftan da makineleşme ile mümkün olabilmiştir. Zamanın kısalması maliyeti düşürmekte ve üretim olanağını da artırmaktadır. Bizde de yapılması gereken bu olduğu halde, mekanizasyonun mümkün olamayışı, işçilerin aldıkları ücretlerin yalnız karınlarını doyurmak için yeterli olmayışı, zamanı tam tersine uzatmakta, bu yıl pamukta olduğu gibi ürünün tarlada kalması sonucunu doğurmaktadır.

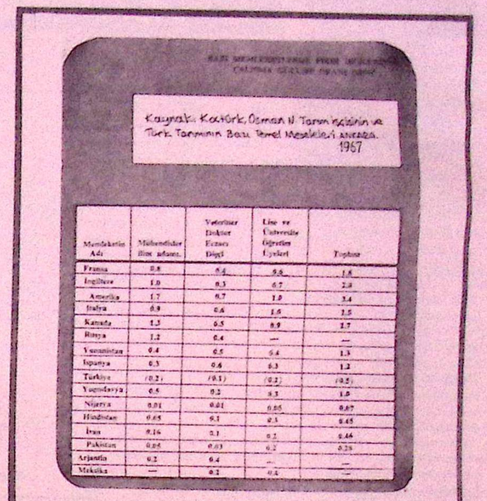

Memleketin Adı	Mühendisler (Her adamın)	Veterinerler Doktor Eczacı Dişçi	Lise ve Üniversite Öğretim Üyeleri	Toplam
Fransa	0.8	5.4	9.8	1.8
İngiltere	1.0	6.3	6.7	2.0
Amerika	1.7	6.7	1.9	3.4
İndiya	0.9	0.6	1.0	1.5
Kanada	1.3	6.5	8.9	2.7
Rusya	1.2	6.4	—	—
Yugoslavya	0.4	6.5	6.4	1.3
İspanya	0.3	0.6	6.3	1.2
Türkiye	(0.2)	(0.1)	(0.2)	(0.5)
Yugoslavya	0.5	0.2	0.3	1.0
Nijerya	0.01	0.01	0.05	0.07
Hindistan	0.05	0.1	0.3	0.45
İran	0.16	0.1	0.2	0.46
Pakistan	0.05	0.03	0.2	0.28
Arjantin	0.2	6.4	6.—	—
Meksika	—	0.2	0.4	—

Prodüktiviteyi etkileyen önemli etkenlerden biri teknisyen sayısıdır. Bu tablo çeşitli ülkelerde, fikir işçilerinin, kalgücü işçilerine oranını gösteriyor.

Türkiye üretimi'de kullanılan kafa gücü bakımında da diğer ülkelerin hayli gerisinde kalmıştır. Teknisyenlerimizin önemli bir kısmı Türkiye'de olanak bulamadıkları için ülkeyi terketmekte ve yabancı teknolojilerin emrinde görev almaktadırlar.

sı ile eli yapar. İyi gübrelenmemiş ve sulanmamış topraklar üzerinde gelişigüzel üretilmeye çalışılan her çeşit bitki istenilen verimi sağlayamaz. Bu bitkinin hasadı, depolanması ve pazara arzı ile işlenmesi, bitki kadar güç koşullar altında yaşamaya çalışan insan eli ve kafası ile yapılıyorsa prodüktivitenin düşük ve bir bireyden alınabilen ürün ile sağlanabilen paranın da düşük kalacağı doğaldır.

Örnek olarak, buğdayı alırsak İngiltere'nin 1250—1959 yılları arasında sürekli çalışmalarla bir hektar topraktan olabildiği verimi akla hayret verecek ölçülere göre artırabildiğini görürüz. Biz de ise belirli bir toprak parçasından alınan buğday verimi bir türlü artırılamamış ve bu ortamda, artan nüfusun ekmek ihtiyacını karşılamak için, yabancı ülkelerin üretim artıklarından yararlanma ve bir de meraları sürerek ekim alanını genişletme yoluna gitmek gerekmiştir. Çünki toprağa ve hem de bu toprağın üzerinde tarım işçisi olarak çalışan insanlara ilişkin koşulları değiştirememiş İngiltere'nin 1550 yıllarında gerçekleştirdiği koşullar içinde kapanıp kalmış durumdayız.

Verimi artırmak için yabancı uzmanların kendi çıkarları doğrultusunda yaptıkları telkin ve tavsiyelerin uygulamaya sokulmasından da olumlu sonuçlar alamamış ve teknolojik bakımdan yeterli olmayan bir yönetici ve politikacı kadrosunun yanlış girişimleri yüzünden kazanacak yerde kaybetmiş bulunuyoruz.

İngiltere insan ve insanın ürünü olan teknolojik uygulamaları geliştirmek suretiyle 1250 yılında bir hektar topraktan 425 Kg. kadar buğday hasat ederken bu miktarı 1960 yılına doğru 3585 kiloya ulaştırmış bulunyordu. Buğday için verilen bu örneği diğer ürünler için de genelleştirebiliriz. İngiltere gibi boi buğday üretebilen Kanada ve ABD kendi halkını doyurmaya yetecek buğdayı ürettikten sonra, Türkiye, Hindistan, Pakistan ve koşulları bize benzeyen bir çok aç ülkeyi üretim artıkları ile besleyebilecek bir düzeye ulaşmış bulunuyorlar. Bu ülkeler önce toprağın ve daha sonra da bitkinin doyurulduğu ve verimin yüksek olması ve yüksek kalması için insangücü ile makine gücünün en olumlu koşullar içinde kullanılabildiği ülkelerdir. Toprak doyurulmayınca bitkinin, bitki doyurulmayınca da verimin düşük kalacağı ve arzulanan sonucun alınamayacağı bilinmelidir.

TÜSTAV

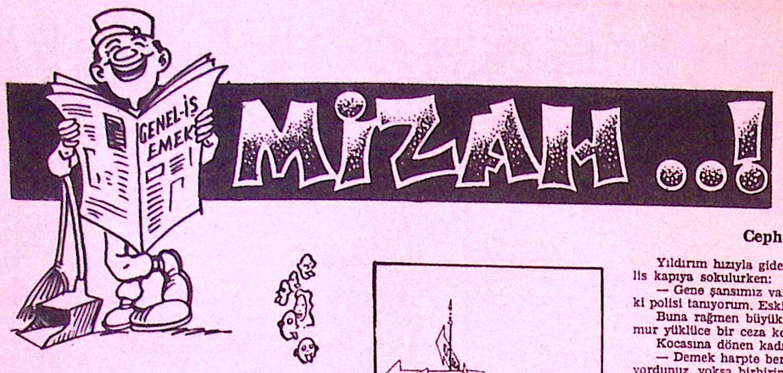

İFTİRA

Kavalcıoğlu ile Karının Hüseyin un öğütmek için değirmene giderler. Buğdayları indirirler. Sıranın kendilerine gelmesi için bir hayli beklemeleri gerekmektedir.

Bu arada Karının Hüseyin değirmenin savağında abdest alır çoraplarını giymeye koyulur. Kavalcıoğlu'nun muzipliği tutar ve hemen değirmenin oluğuna iri bir kütük atıp abdestsiz namaza durur.

Değirmen çalışmaz. İçeridekiler dışarı fırlarlar ve bakarlar ki iri kütükten dolayı değirmen çalışmıyor, hemen ilk gözlerine ilişen Karının Hüseyin'e: «Edepsiz herif, biz evlerimize un yetiştirmek için didinelim sen bu işi yap ha!...» diye dövmeye başlarlar. Kavalcıoğlu kıs kıs gülmektedir. Hüseyin sopanın altında: «Etmeyin eylemeyin, ben bir şey yapmadım, yaptı ise Kavalcıoğlu yapmıştır» derse de, diğerleri:

— Adama iftira etme, baksana namaz kılıyor, derler.

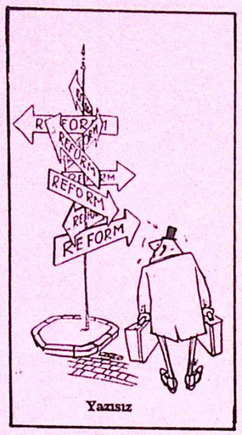

Yazısız

Cepheden kalma dostluk

Yıldırım hızıyla giden arabanın yolunu kesen motosikletli polis kapıya sokulurken:

— Gene şansımız varmış, diye adam karısına fısıldadı. Neyse ki polisi tanıyorum. Eski bir arkadaş. Harbte beraberdik.

Buna rağmen büyük bir titizlikle görevini yerine getiren memur yüklüce bir ceza kesti, üstelik tanışlık bile vermedi.

Kocasına dönen kadın:

— Demek harpte beraberdiniz, dedi. Omuz omuza mı dövüştüyordunuz, yoksa birbirinize karşı mı savaşıyordunuz?

At

Okula yeni başlayan küçük, öğretmenine sordu:

— Siz, yapılmayan bir şey için öğrencileri cezalandırır mısınız?

— Hayır, dedi öğretmen. Neden sordun?

— Dün verdiğiniz ev ödevlerini yapmadım da...

HAŞMET, bayrama kurban almak için Beyazıt meydanında dolaşırken şair Fitnat hanıma rastlar. Aralarında şöyle bir konuşma geçer:

— Maşallah hanımefendi. Nasılsınız, ne yapıyorsunuz?.

— Bir kurban almağa çıktım efendim.

— Kabul buyurursanız bendeniz size kurban olayım.

— Teşekkür ederim, Ben boynuzsuz kurban arıyorum!..

YILDIZIN FEDAKÂRLIĞI

SİNEMA yıldızlarından birisi büyük bir gemi ile uzun bir seyahate çıkmıştı. Yıldız hâtıra defterine şunları yazdı: "15 Temmuz: Vapur çok kalabalık, üç bin kişi ile seyahat ediyoruz. Bu kalabalık hiç de hoşuma gitmiyor."

"16 Temmuz: Vapurun kaptanı çapkınca bir adam. Bugün yanıma gelerek bana aşkını ilân etti. Reddettim."

"17 Temmuz: Kaptan işi azıttı. Eğer sevgisini kabul etmezsem üç bin yolcu ile beraber vapuru batıracağını söyleyerek beni tehdit etti. Gene reddettim."

"19 Temmuz: Kaptanın aşkı alevlendi. Ben de nihayet üç bin kişinin hayatını kurtardım."

Dertlerimiz!

Lokanta müdürü, "Köşedeki müşteri neden yerinden fırlayıp dükkandan kaçtı," deyince garson gülümsedi. "Kendisi sosis istedi efendim. Beş dakika sonra hazır olacağını söyleyerek müşteriye geçtim. Yanlışlıkla ahçının köpeğinin kuyruğuna basmışım. Hayvan acıkca sesiyle havladı. Müşterinin o anda yerinden fırlayıp dükkandan çıktığını görmedim.."

— Başvurmadık kapı bırakmadım, ama yine de iş bulamadım hanım!

Turist, "Fakat otelinizin istasyondan beş dakika uzaklıkta olduğunu ilân etmişsiniz," diye yakındı. "Halbuki ben buraya tam kırkbeş dakikada geldim.

Otelci dudak büktü:

—"Demek yürüdünüz? Biz arabası olmayan müşterileri kabul etmeyiz. İlânı da onun için verdik zaten. "

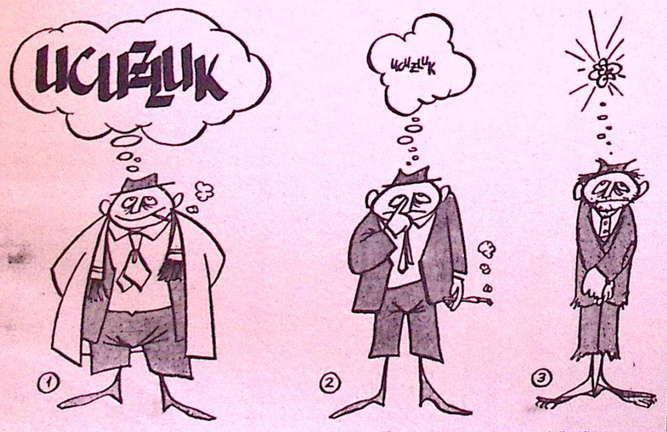

Uma... Uma... Döndük muma!

Konuşan Gerçekler

SOLUCANLAR hem kör, hem de sağırdır. Buna rağmen sesleri vardır.

YENİ doğmuş bir kanguru o kadar küçüktür ki, bir posta pulunun arkasına saklanabilir. Boyu, 2.5 cm. gelir.

KILIÇ balığının hiç dişi yoktur.

KÖSTEBEKLER kış uykusuna yattığı zaman, her beş dakikada yalnız bir defa nefes alır.

DOLOMEDES adı verilen ve Avustralya'da yaşıyan bir cins örümcek, sadece balık yer.

YAYINIMIZ GENİŞ YANKI UYANDIRDI

ANKARA MEKTUBU

necdet onur yazıyor

BİR KİLO ET 270 LİRA

Politik konular için gelecek üzerine tahminlerde bulunup ta yanılmak mümkün değildir. Fakat ekonomi için bu geçerli değildir. Eldeki dökümanlara göre, ekonomik konularda yarınlar üzerine yüzde 99'a yakın doğruları tahmin, daha doğrusu hesaplamak mümkündür.

Ticaret Bakanlığı Konjoktür ve Yayım Müdürlüğünün [illegible] istatistiklere göre, son iki yıl içinde toptan eşya fiatları 55,4'lük bir artış kaydetmiştir. Geçen yıl ile bu yıl arasındaki fark ise 30,2'dir. Yani 1971'de 100 liraya alınan bir mal, bugün 118 liraya alınabilmektedir. Geçen yıl 15 lira olan bir kilo etin değeri bugün bazı illerimizde 30 liradır. Yakacak fiatlarında da 76,8 bir artış olmuştur.

Genel - İş Sendikasının, Ticaret Bakanlığı Konjoktür ve Yayın Müdürlüğü'nün rakamlarına göre yaptığı araştırmada şöyle deniliyor:

«Elimizdeki belgelerde 1963 yılı başlangıç 100 kabul edilmiştir. Aradan 10 yıl geçmeden gıda maddelerinde yüzde 82,3'lük bir artış, sınai mallarda ise yüzde 132,6'lık bir yükselme görülmüştür. 1963 yılında 1000 lira ile geçinebilen bir aile bugün 2110 lira ile geçinebilir bir duruma gelmiştir.

ZARURİ MADDELER

Araştırmada, daha sonra 1963 yılı esas alınmak ve fiyatlardaki artış hızı gözönünde bulundurulmak suretiyle şu sonuca varılmıştır:

«1963 yılında 60 lira olan bir çift ayakkabı, bugün 180 liraya satılmaktadır. Ayni ayakkabı 1992 yılında 540. 1992'de ise 1620 liraya satılacaktır. 1963 yılında 270 lira olan bir ton kok kömürü bugün eve teslim 600 liradır. 1982'de 1800 lira, 1992'de ise 5400 lira olacaktır. 1963 yılında kilosu 8 lira olan et, bugün 30 liraya satılmaktadır, 1 kilo et 1982'de 90 lira, 1992 ise 270 lira olacaktır.»

Tabii, bütün bu hesaplar paranın değerinde büyük ölçüde dalgalanmalara yol açan devalüasyon ve enflâsyon gibi ekonomik sürprizler hesaba katılmadan bugünkü fiyat artışları esas alınarak yapılmaktadır.

ÜCRETLER NE OLACAK?

Ücretler konusunda yapılan araştırmalarda da ilginç sonuçlara varılmıştır. Bu sonuçlara göre hiçbir zaman gerek devlet memurları, kesiminde gerek işçi kesiminde ücretler fiat artışlarını geçememiştir. Ancak fiatları geriden izleyen ücretleri bir seviyede tutabilmek için alınan bütün tedbirler geçersiz olmuş, polisiye zihniyetle çıkarılan kanunlar ekonomik kuralların işlemesini önleyememiştir.

Ekonomi çarklarının normal işlemesi için gerekli öteki kuralların konulmamış olması Türkiye'yi bugün içinde bulunduğu ekonominin dar boğazlarına getirip bırakmıştır.

ADAPAZARI DYF-İŞ

Baştarafı Sayfa 4 de

koz gibi elinde tutan egemen sınıflar, seçimden seçime bunu bir oy toplama vesilesi yapmaktadırlar.

Gelişmeye başlıyan bölgelerde ise durum başkadır. Batıda köylü, yol, su değil, tütününe, pamuğuna yüksek fiat, işçi ücretlerine yaşama koşullarına uygun bir yükseklik istemekted'rler. Bu istekleri ise egemen sınıflar karşılıyamazlar. Çünkü sermaye çevre.eri daima kendi çıkarları peşinde koşmakta bu durum ise çalışan sınıfları düşünmeye ve kendi mücadelelerini ilerici saflarda birleştirmeye yöneltmektedir. Bu açıdan bakılırsa, ne kadar polit'kadan uzak olursa olsun, köylünün kurduğu bir kooperatif, işçinin kurduğu bir sendika, birer mücadele aracıdırlar. Bunlar yavaş yavaş birleşerek karşılarındaki egemen sınıfların cephesine karşı daha güçlü bir cepheyi oluşturacaklardır.

Bu oluşum seçimlerde verilen oylarda da izlenebilir. Devrimci atılımın güçlenmesi üzerine siyasi mücadele bir oyun olmaktan çıkmıştır. Tam bir bilince sahip bulunan sermaye çevreleri, kendi siyasi mücadele örgütleri içinde birleşerek iktidarda kalma çabalarını arttırmışlar, bunun sonucu olarak daha önce her partide görülen egemen sınıf üyeleri, örneğin ağalar, kendi mücadelelerini veren partilerde toplanmışlardır. Böyle.ikle bu partiler, feodal kalıntıların etkisiyle Doğuda bir ilerleme gösterebilmişlerdir. Ama gelişmiş bölgelerde de çalışan sınıflar kendi saflarını kurarak, egemen sınıflara karşı kendi siyasal örgütlerinde birleşmişler ve ilerici mücadelelerin Batıda dev adımlarla ilerlemesini sağlamışlardır.»

KONUT SORUNU

Baştarafı Sayfa 7 de

[illegible] bürokratik engeller, faiz paylarının yüksekliği, vadenin kısalığı gibi nedenler de halkın şimdiki bankalardan konut kredisi talebini körükleyememektedir.

Sosyal Konutlardan uzun dönemli vergi muaflığı sağlandıktan sonra oldukça az oranda vergi almalı, esas konut vergisi lüks ve masraflı konutlardan alınmalıdır. Bu uygulama sosyal konut inşaatına hız, gereksiz yere lüks konut inşaatına son verecektir.

Konut sorununun halkın yararına ve akılcı bir uygulamayla bir geri bırakılmış ülkede ancak çözülebileceği gerçeği artık görülmelidir. Böylelikle halkın beslenmeden sonra gelen en önemli bir ihtiyacı giderilme olanağı bulmuş olacaktır.

sözlük

Baştarafı Sayfa 6'da

ucuzlatmak veya kalitesini daha yükseltmek zorunda kalır. Karşılıklı rekabet canlı bir piyasa yaratır. Reklamlar yoluyla bir de bu rekabet körüklenince birbiriyle yarış eden bir çok mal doldurur piyasayı.

GENEL-İŞ

[illegible] temler geliştirmek zorundayız. Kuvvetlerimizi artırmak, dayanışmamızı, çabalarımız ve imkânlarımızı güçlendirmek zorundayız.

Eminim ki, birbirimizi daha iyi anlamak ve tanımakla bu hedefleri gerçekleştirme imkânını bulacağız. Şu anda, Türkiye'deki film dostlarımızın duygularına tercüman olarak, sizlere başarılar, mutluluklar dilerim.»

BULMACA

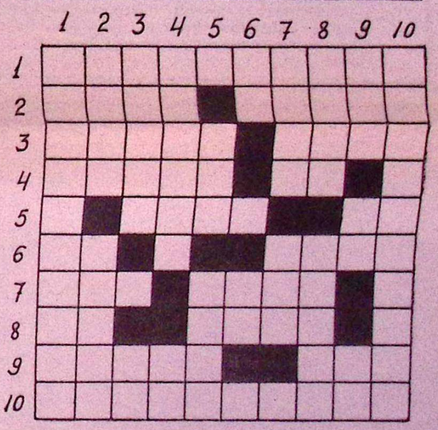

Hazırlayan : Hüseyin GÜNDÜZ

SOLDAN SAĞA :

1 — Sendikamız Genel Başkan Vekillerinden birinin adı ve soyadı. 2 — Hıyanet eden — Osmanlı İmparatorluğu tarih yazarlarından. 3 — Ağırlıkların barınarak yük alıp verdikleri yer — Bayındırlık. 4 — Anlatım — Bir nota. 5 — Avrupa'da bir başkent — Vilâyet. 6 — Bir şey'in eksikliğini tamamlamak için ona katılan parça — Ayrılan bir para ile alınacak malın peşidini ve her çeşidin oranını gösteren liste. 7 — Hükümdarlık belgesi olarak hükümdarların başlarına giydikleri cevahirli başlık — Gelir. 8 — Bir nota — Bir ay adı. 9 — Yönetim — İki şey arasındaki mesafe. 10 — Zarar görmek.

YUKARIDAN AŞAĞIYA :

1 — Yetersizlik. 2 — Bir erkek ismi — Kural. 3 — Hayvan temizleme — İsim. 4 — Yurdumuzda ilk imâl edilen binek arabasının markası — Bir nota. 5 — Rutubet — İş. 6 — Bir zaman parçası — (Terâl) Beyaz. 7 — Bir erkek ismi — Kış mevsiminde yağar. 8 — Sıkı dokunulmuş bir çeşit pamuk bez — Çevredeki koşullar. 9 — Gözleri görmeyen — Bir emir — Bir nota. 10 — Bir veya bir çok koşulu karşılıklı kabûl etmek.

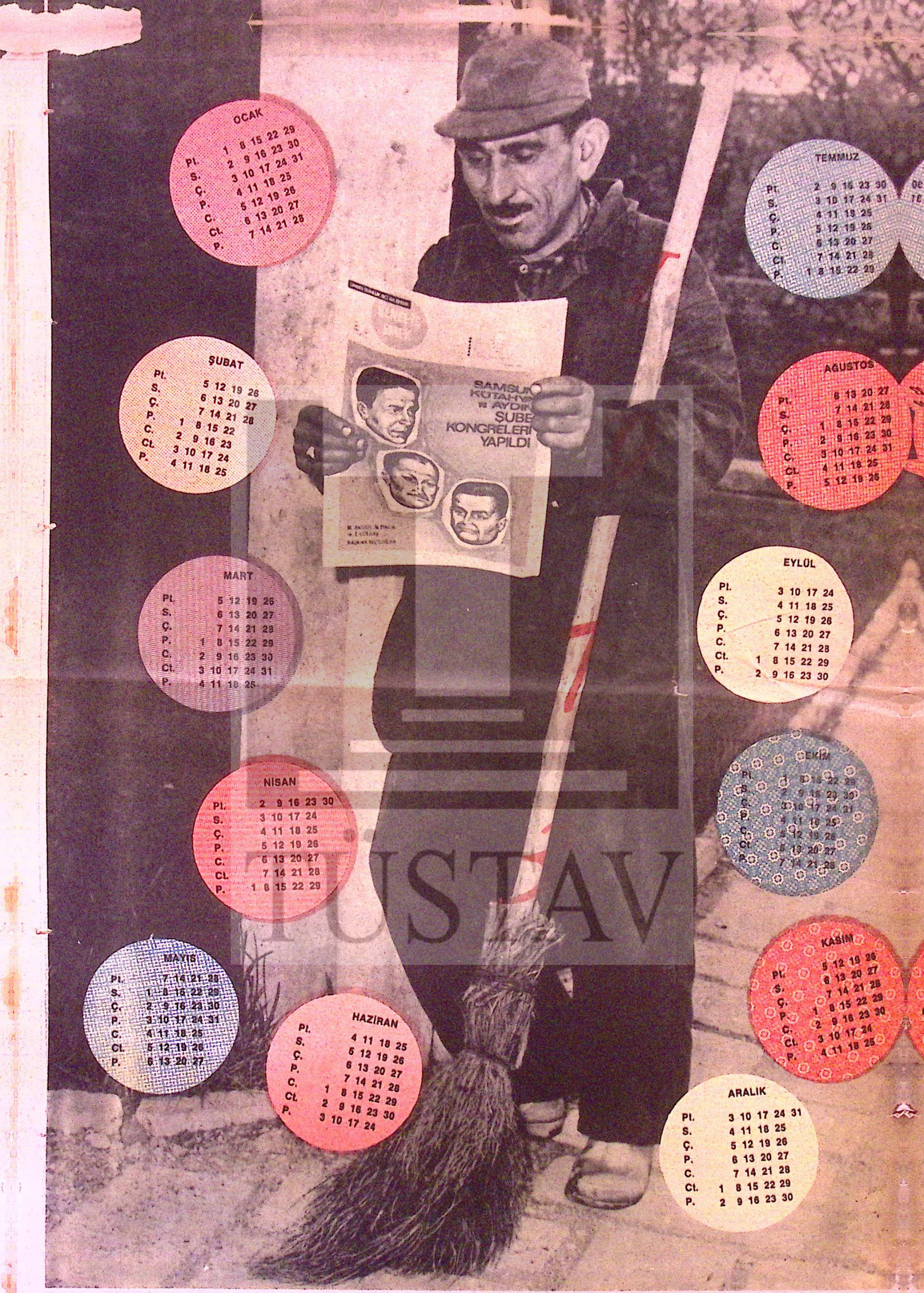
OCAK
Pt. 1 8 15 22 29
S. 2 9 16 23 30
Ç. 3 10 17 24 31
P. 4 11 18 25
C. 5 12 19 26
Ct. 6 13 20 27
P. 7 14 21 28
ŞUBAT
Pt. 5 12 19 26
S. 6 13 20 27
Ç. 7 14 21 28
P. 1 8 15 22
C. 2 9 16 23
Ct. 3 10 17 24
P. 4 11 18 25
MART
Pt. 5 12 19 26
S. 6 13 20 27
Ç. 7 14 21 28
P. 1 8 15 22 29
C. 2 9 16 23 30
Ct. 3 10 17 24 31
P. 4 11 18 25
NİSAN
Pt. 2 9 16 23 30
S. 3 10 17 24
Ç. 4 11 18 25
P. 5 12 19 26
C. 6 13 20 27
Ct. 7 14 21 28
P. 1 8 15 22 29
MAYIS
Pt. 7 14 21 28
S. 1 8 15 22 29
Ç. 2 9 16 23 30
P. 3 10 17 24 31
C. 4 11 18 25
Ct. 5 12 19 26
P. 6 13 20 27
HAZİRAN
Pt. 4 11 18 25
S. 5 12 19 26
Ç. 6 13 20 27
P. 7 14 21 28
C. 1 8 15 22 29
Ct. 2 9 16 23 30
P. 3 10 17 24
TEMMUZ
Pt. 2 9 16 23 30
S. 3 10 17 24 31
Ç. 4 11 18 25
P. 5 12 19 26
C. 6 13 20 27
Ct. 7 14 21 28
P. 1 8 15 22 29
AĞUSTOS
Pt. 6 13 20 27
S. 7 14 21 28
Ç. 1 8 15 22 29
P. 2 9 16 23 30
C. 3 10 17 24 31
Ct. 4 11 18 25
P. 5 12 19 26
EYLÜL
Pt. 3 10 17 24
S. 4 11 18 25
Ç. 5 12 19 26
P. 6 13 20 27
C. 7 14 21 28
Ct. 1 8 15 22 29
P. 2 9 16 23 30
EKİM
KASIM
Pt. 5 12 19 26
S. 6 13 20 27
Ç. 7 14 21 28
P. 1 8 15 22 29
C. 2 9 16 23 30
Ct. 3 10 17 24
P. 4 11 18 25
ARALIK
Pt. 3 10 17 24 31
S. 4 11 18 25
Ç. 5 12 19 26
P. 6 13 20 27
C. 7 14 21 28
Ct. 1 8 15 22 29
P. 2 9 16 23 30
KONGRELERİ
YAPILDI
ATATÜRK